

Euroopan unionin virallinen lehti

C 167

51. vuosikerta

Suomenkielinen laitos

Tiedonantoja ja ilmoituksia

2. heinäkuuta 2008

<u>Ilmoitusnumero</u>	Sisältö	Sivu
	II <i>Tiedonannot</i>	
	EUROOPAN UNIONIN TOIMIELINTEN JA ELINTEN ANTAMAT TIEDONANNOT	
	Komissio	
2008/C 167/01	Komission tiedonanto sovintomenettelyn toteuttamisesta neuvoston asetuksen (EY) N:o 1/2003 7 ja 23 artiklan mukaisten päätösten tekemiseksi kartelliasioissa ⁽¹⁾	1
	IV <i>Tiedotteet</i>	
	EUROOPAN UNIONIN TOIMIELINTEN JA ELINTEN ANTAMAT TIEDOTTEET	
	Komissio	
2008/C 167/02	Euroopan keskuspankin perusrahoitusoperaation korko: 4,07 % 1. heinäkuuta 2008 — Euron kurssi	7
	JÄSENVALTIOIDEN ANTAMAT TIEDOTTEET	
2008/C 167/03	Tiedot, jotka jäsenvaltiot ovat toimittaneet Euroopan yhteisön perustamissopimuksen 87 ja 88 artiklan soveltamisesta pienille ja keskisuurille yrityksille myönnettyyn valtiontukeen annetun komission asetuksen (EY) N:o 70/2001 nojalla myönnetystä valtiontuesta	8

FI

2008/C 167/04	Tiivistelmä tiedoista, jotka jäsenvaltiot ovat toimittaneet perustamissopimuksen 87 ja 88 artiklan soveltamisesta maataloustuotteiden tuottamisen alalla toimiville pienille ja keskisuurille yrityksille myönnettävään valtiontukeen ja asetuksen (EY) N:o 70/2001 muuttamisesta annetun komission asetuksen (EY) N:o 1857/2006 nojalla myönnettävästä valtiontuesta	10
---------------	---	----

V *Ilmoitukset*

HALLINNOLLISET MENETTELYT

Komissio

2008/C 167/05	Hakemuspyyntö ”Kuluttajapolitiikka”	13
---------------	---	----

KILPAILUPOLITIIKAN TOIMEENPANOON LIITTYVÄT MENETTELYT

Komissio

2008/C 167/06	Valtiontuki — Slovakian tasavalta — Valtiontuki C 12/08 (ex NN 74/07) — Oletettu sääntöjenvastainen valtiontuki: Bratislavan lentoaseman ja Ryanairin välinen sopimus — Kehotus huomautusten esittämiseen EY:n perustamissopimuksen 88 artiklan 2 kohdan mukaisesti ⁽¹⁾	14
2008/C 167/07	Ennakoilmoitus yrityskeskittymästä (Asia COMP/M.5211 — Outokumpu/Sogepar) ⁽¹⁾	25
2008/C 167/08	Ennakoilmoitus yrityskeskittymästä (Asia COMP/M.5198 — Ramius/Morgan Stanley/Phoenix Dichtungstechnik) — Yksinkertaistettuun menettelyyn mahdollisesti soveltuva asia ⁽¹⁾	26

⁽¹⁾ ETA:n kannalta merkityksellinen teksti

II

(Tiedonannot)

EUROOPAN UNIONIN TOIMIELINTEN JA ELINTEN ANTAMAT
TIEDONANNOT

KOMISSIO

**Komission tiedonanto sovintomenettelyn toteuttamisesta neuvoston asetuksen (EY) N:o 1/2003 7 ja
23 artiklan mukaisten päätösten tekemiseksi kartelliasioissa**

(ETA:n kannalta merkityksellinen teksti)

(2008/C 167/01)

1. JOHDANTO

1. Tässä tiedonannossa esitetään puitteet yhteistyön palkitsemiseksi menettelyissä, jotka koskevat EY:n perustamissopimuksen 81 artiklan⁽¹⁾ soveltamista kartelliasioihin⁽²⁾. Sovintomenettelyn ansiosta komissio voi käsitellä useampia kartelliasioita samoilla voimavaroilla ja edistää näin julkista etua panemalla rangaistukset täytäntöön tehokkaasti ja ajoissa, mikä lisää yleisestävää vaikutusta. Tässä tiedonannossa käsitelty yhteistyö eroaa vapaaehtoisesta todisteiden toimittamisesta komission tutkinnan aloittamiseksi tai edistämiseksi. Jälkimmäisestä yhteistyöstä on annettu komission tiedonanto sakoista vapauttamisesta ja sakkojen lieventämisestä kartelleja koskevissa asioissa⁽³⁾. Jos yrityksen tarjoama yhteistyö on komission molempien tiedonantojen mukaista, siitä voidaan palkita kumulatiivisesti⁽⁴⁾.

2. Kun menettelyn osapuolet ovat valmiit myöntämään osallisuutensa perustamissopimuksen 81 artiklan vastaiseen

kartelliin ja vastuunsa siitä, ne voivat myös nopeuttaa perustamissopimuksen 81 ja 82 artiklassa vahvistettujen kilpailusääntöjen täytäntöönpanosta 16 päivänä joulukuuta 2002 annetun neuvoston asetuksen (EY) N:o 1/2003⁽⁵⁾ 7 ja 23 artiklan mukaiseen päätökseen johtavaa menettelyä tässä tiedonannossa määritetyllä tavalla ja saada tiedonannon mukaista suojaa. Vaikka komissio tutkivana viranomaisena ja perustamissopimuksen valvojana, jolla on toimivalta tehdä täytäntöönpanopäätöksiä yhteisöjen tuomioistuinten valvonnassa, ei neuvottele siitä, onko yhteisön oikeutta rikottu, eikä sen johdosta määrättävästä asianmukaisesta seuraamuksesta, se voi palkita tässä tiedonannossa kuvatun yhteistyön.

3. EY:n perustamissopimuksen 81 ja 82 artiklan mukaisten komission menettelyjen kulusta 7 päivänä huhtikuuta 2004 annetussa komission asetuksessa (EY) N:o 773/2004⁽⁶⁾ säädetään kilpailuasioissa noudatettavien menettelyjen kulkua koskevista käytännön perussäännöistä sovintomenettelyä koskevat säännöt mukaan lukien. Asetuksen (EY) N:o 773/2004 mukaan komissio voi tältä osin harkita, tunnustellako sovintomenettelyn mahdollisuutta kartelliasioissa vai ei. Asetuksen mukaan osapuolia ei kuitenkaan voi pakottaa valitsemaan sovintomenettelyä.

4. Yhteisön kilpailuoikeuden tehokas täytäntöönpano on sovittavissa yhteen osapuolten puolustautumisoikeuksien täysimääräisen noudattamisen kanssa. Puolustautumisoikeus on yhteisön oikeuden perusperiaate, jota on noudatettava kaikissa olosuhteissa ja erityisesti

⁽¹⁾ Viittaukset tässä tekstissä EY:n perustamissopimuksen 81 artiklaan kattavat myös viittaukset ETA-sopimuksen 53 artiklaan silloin, kun komissio soveltaa kyseistä artiklaa ETA-sopimuksen 56 artiklassa vahvistettujen sääntöjen mukaisesti.

⁽²⁾ Kartellit ovat kahden tai useamman kilpailijan välisiä sopimuksia ja/tai yhdenmukaistettuja menettelytapoja, joiden tarkoituksena on yhteensovittaa niiden kilpailukäyttäytymistä markkinoilla ja/tai vaikuttaa merkityksellisiin kilpailuparametreihin esimerkiksi seuraavanlaisilla tavoilla: vahvistamalla osto- tai myyntihintoja tai muita kauppaehtoja, jakamalla tuotanto- tai myyntikiintiöitä tai markkinoita mukaan lukien tarjouskeinottelun avulla, rajoittamalla tuontia tai vientiä ja/tai kohdistamalla muihin kilpailijoihin kilpailunvastaisia toimia. Tällaiset menettelytavat ovat kaikkein vakavimpia EY:n perustamissopimuksen 81 artiklan rikkomistapauksia.

⁽³⁾ EUVL C 298, 8.12.2006, s. 17.

⁽⁴⁾ Ks. 33 kohta.

⁽⁵⁾ EYVL L 1, 4.1.2003, s. 1, asetus sellaisena kuin se on viimeksi muutettuna asetuksella (EY) N:o 1419/2006 (EUVL L 269, 28.9.2006, s. 1).

⁽⁶⁾ EUVL L 123, 27.4.2004, s. 18, asetus sellaisena kuin se on viimeksi muutettuna asetuksella (EY) N:o 622/2008 (EUVL L 171, 1.7.2008, s. 3).

kilpailumenettelyissä, joissa voidaan määrätä seuraamuksia. Sen vuoksi perustamissopimuksen 81 artiklan täytäntöönpanemista koskevien komission menettelyjen kulusta annetuilla säännöillä olisi varmistettava, että yrityksillä ja yritysten yhteenliittymillä on hallinnollisen menettelyn edetessä mahdollisuus esittää näkemyksensä komission esiin tuomien tosiseikkojen, väitteiden ja olosuhteiden todenperäisyydestä ja merkityksellisyydestä ⁽¹⁾.

2. MENETTELY

5. Komissiolla on laaja harkintavalta määrittäessään, missä asioissa voidaan tunnustella, ovatko osapuolet halukkaita käymään sovintoon tähtäviä keskusteluja, sekä päättäessään keskustelujen aloittamisesta tai lopettamisesta taikka sovinnon lopullisesta saavuttamisesta. Tällöin voidaan ottaa huomioon todennäköisyys päästä kohtuullisessa ajassa osapuolten kanssa yhteisymmärrykseen mahdollisten väitteiden laajuudesta kiinnittäen huomiota esimerkiksi osapuolten lukumäärään ja siihen, onko vastuunjaosta ennakoitavissa eriäviä näkemyksiä sekä siihen, missä määrin tosiseikat ovat kiistanalaisia. Lisäksi otetaan huomioon mahdollisuus saavuttaa menettelyyn liittyviä tehokkuusetuja sen perusteella, miten sovintomenettely on kokonaisvaltaisesti edistynyt, mukaan lukien rasitus, joka aiheutuu asiakirja-aineistossa olevien ei-luottamuksellisten toisintojen saataville asettamisesta. Myös muita seikkoja, kuten mahdollisen ennakkotapauksen muodostaminen, voidaan ottaa huomioon. Komissio voi keskeyttää sovintoon tähtäävät keskustelut, jos menettelyyn osallistuvat osapuolet tekevät yhteistyötä vääristääkseen tai tuhotakseen rikkomisen tai sen osan toteamiseen tai sakkojen laskentaan liittyviä todisteita. Rikkomisen tai sen osan toteamiseen liittyvien todisteiden vääristäminen tai tuhoaminen saatetaan katsoa asetuksen (EY) N:o 1/2003 23 artiklan 2 kohdan a alakohdan mukaisesti määrättävien sakkojen laskennasta annettujen suuntaviivojen ⁽²⁾, jäljempänä 'sakkojen laskennasta annetut suuntaviivat', 28 kohdassa tarkoitetuksi raskauttavaksi seikaksi sekä sakoista vapauttamisesta ja sakkojen lieventämisestä annetun tiedonannon 12 ja 27 kohdassa tarkoitetun yhteistyön puutteeksi. Komissio voi aloittaa sovintoon tähtäävät keskustelut vain, jos osapuolet pyytävät sitä kirjallisesti.
6. Menettelyn osapuolilla ei ole oikeutta sovinnon saavuttamiseen. Jos komissio katsoo, että asia saattaa periaatteessa soveltua sovintomenettelyyn, se tunnustelee kaikkien saman menettelyn osapuolten halukkuutta siihen.
7. Menettelyn osapuolet eivät saa paljastaa kolmansille osapuolelle millään lainkäyttöalueella sovintoon tähtävien keskustelujen tai niiden asiakirjojen sisältöä, joihin ne ovat voineet tutustua sovintomenettelyn yhteydessä, ilman komission etukäteen antamaa lupaa. Jos tätä määräystä rikotaan, komissio voi jättää huomiotta yrityksen pyynnön sovintomenettelyn noudattamisesta. Rikkominen saatetaan

katsoa sakkojen laskennasta annettujen suuntaviivojen 28 kohdassa tarkoitetuksi raskauttavaksi seikaksi sekä sakoista vapauttamisesta ja sakkojen lieventämisestä annetun tiedonannon 12 ja 27 kohdassa tarkoitetun yhteistyön puutteeksi.

2.1 Menettelyn aloittaminen ja sovintoon tähtäävät alustavat toimet

8. Kun komissio harkitsee asetuksen (EY) N:o 1/2003 7 artiklan ja/tai 23 artiklan mukaisen päätöksen tekemistä, sen on etukäteen määritettävä menettelyn osapuoliksi ne oikeushenkilöt, jolle voidaan määrätä seuraamus perustamissopimuksen 81 artiklan rikkomisesta.
9. Tämän vuoksi kyseiseen päätökseen tähtäävä, asetuksen (EY) N:o 1/2003 11 artiklan 6 kohdan mukainen menettely voidaan aloittaa milloin tahansa, mutta viimeistään sinä päivänä, jona komissio antaa väitetiedoksiannon asianomaisille osapuolille. Lisäksi asetuksen (EY) N:o 773/2004 2 artiklan 1 kohdassa säädetään, että jos komissio katsoo asianmukaiseksi tunnustella osapuolten halukkuutta käydä sovintoon tähtäviä keskusteluja, se aloittaa menettelyn viimeistään päivänä, jona se antaa väitetiedoksiannon tai pyytää osapuolia ilmoittamaan kirjallisesti halukkuutensa ryhtyä sovintoon tähtääviin keskusteluihin, riippuen siitä, kumpi päivämäärä on aikaisempi.
10. Aloitettuaan asetuksen (EY) N:o 1/2003 11 artiklan 6 kohdan mukaisen menettelyn komissiosta tulee ainoa kilpailuviranomainen, jolla on toimivalta soveltaa perustamissopimuksen 81 artiklaa kyseiseen asiaan.
11. Jos komissio katsoo asianmukaiseksi tunnustella osapuolten halukkuutta sovintoon tähtääviin keskusteluihin, se asettaa asetuksen (EY) N:o 773/2004 10 a artiklan 1 kohdan ja 17 artiklan 3 kohdan mukaisesti vähintään kahden viikon määräajan, jonka kuluessa saman menettelyn osapuolten on ilmoitettava kirjallisesti, haluavatko ne aloittaa sovintoon tähtäävät keskustelut tehdäkseen mahdollisesti sovintoehdotuksia myöhemmässä vaiheessa. Kirjallinen ilmoitus ei merkitse sitä, että osapuolet myöntäisivät osallistuneensa rikkomiseen tai olevansa siitä vastuussa.
12. Kun komissio aloittaa menettelyn kahta tai useampaa samaan yritykseen kuuluvaa osapuolta vastaan, komissio ilmoittaa kullekin osapuolelle toisista samaan yritykseen kuuluvista oikeushenkilöistä, jotka myös kuuluvat menettelyn piiriin. Jos tällaisessa tapauksessa kyseiset osapuolet haluavat aloittaa sovintoon tähtäävät keskustelut, niiden on nimitettävä yhteiset edustajat, jotka on asianmukaisesti valtuutettu toimimaan osapuolten puolesta, viimeistään 11 kohdassa tarkoitetun määräajan loppuun mennessä. Yhteisten edustajien nimittämisen tavoitteena on ainoastaan helpottaa sovintoon tähtäviä keskusteluja, eikä sillä ole vaikutusta vastuun langettamiseen rikkomisesta eri osapuolten välillä.

⁽¹⁾ Asia 85/76, Hoffmann-La Roche v. komissio (Kok. 1979, s. 461, 9 ja 11 kohta).

⁽²⁾ EUVL C 210, 1.9.2006, s. 2.

13. Komissio voi jättää huomiotta hakemuksen sakoista vapauttamiseksi tai niiden lieventämiseksi sillä perusteella, että hakemus on tehty 11 kohdassa tarkoitettun määräajan jälkeen.

2.2 Sovintomenettelyn aloittaminen: sovintoon tähtäävät keskustelut

14. Jos jotkin menettelyn osapuolet pyytävät sovintoon tähtävien keskustelujen aloittamista ja ne noudattavat 11 ja 12 kohdassa tarkoitettuja vaatimuksia, komissio voi päättää sovintomenettelyn käymisestä kahdenvälisesti komission kilpailun pääosaston ja menettelyä pyytäneiden osapuolten kesken.

15. Komissiolla on harkintavalta päättää siitä, onko kahdenvälisiä sovintoon tähtääviä keskusteluja asianmukaista käydä, ja siitä, missä tahdissa ne käydään kunkin osapuolen kanssa. Asetuksen (EY) N:o 773/2004 10 a artiklan 2 kohdan mukaisesti tähän harkintavaltaan kuuluvat sovintomenettelyn edistymisestä riippuen päättäminen siitä, missä järjestyksessä kahdenväliset sovintoon tähtäävät keskustelut käydään ja siitä, milloin osapuolille paljastetaan asiaa koskevia tietoja. Tällaisia tietoja ovat komission asiakirja-aineistossa olevat todisteet, joihin komission väitteet perustuvat ja joita on käytetty määrittäessä mahdollista sakkoa ⁽¹⁾. Näitä tietoja paljastetaan viipymättä sovintoon tähtävien keskustelujen edistyessä.

16. Kun asiaa koskevia tietoja paljastetaan sovintoon tähtävien keskustelujen varhaisessa vaiheessa asetuksen (EY) N:o 773/2004 10 a artiklan 2 kohdan ja 15 artiklan 1 a kohdan mukaisesti, osapuolilla on mahdollisuus saada tietoonsa jo huomioon otetut olennaiset seikat, kuten väitetyt tosiseikat, tosiseikkojen luokittelu, väitetyn kartellin vakavuus ja kesto, vastuunjako, todennäköisten sakkojen määrän arvioitu vaihteluväli sekä mahdollisten väitteiden perusteena käytetyt todisteet. Näin osapuolet voivat esittää näkemyksensä niitä vastaan mahdollisesti esitettävistä väitteistä ja päättää näiden tietojen perusteella, haluavatko ne saavuttaa sovinnon. Osapuolen pyynnöstä komission yksiköt antavat sille mahdollisuuden tutustua tuolloin yksilöityihin, asiakirja-aineistossa lueteltuihin ja saatavilla olevien asiakirjojen ja todisteiden ei-luottamuksellisiin toisintoihin, jos tämä on perusteltua, jotta osapuolella on mahdollisuus varmistaa ajanjaksoa tai muuta kartelliin liittyvää tiettyä seikkaa koskeva kantansa ⁽²⁾.

⁽¹⁾ Asetuksen (EY) N:o 773/2004 10 a artiklan 2 kohdassa oleva viittaus "mahdollisiin sakkoihin" antaa komission yksiköille mahdollisuuden ilmoittaa sovintoon tähtäviin keskusteluihin osallistuville osapuolille arvion mahdollisesta sakosta, ottaen soveltuvin osin huomioon sakkoihin koskevia suuntaviivoja, tämän tiedonannon määräyksissä ja sakoista vapauttamisesta ja sakkojen lieventämisestä annetussa tiedonannossa olevat ohjeet.

⁽²⁾ Tätä tarkoitusta varten osapuolille toimitetaan luettelo kaikista asiakirja-aineistossa tuolloin saatavilla olevista asiakirjoista.

17. Kun sovintoon tähtäävät keskustelut ovat siinä määrin edistyneet, että niissä on saavutettu yhteisymmärrys sakkojen määrän arvioidusta vaihteluvälistä sekä siitä, mitä komission mahdolliset väitteet kattavat, ja komission alustavan kannan mukaan sen perusteella, miten sovintomenettely on kokonaisvaltaisesti edistynyt, on todennäköistä, että saavutetaan menettelyyn liittyviä tehokkuusetuja, komissio voi asettaa lopullisen määräajan, joka on vähintään 15 työpäivää, jotta yritys voi esittää lopullisen sovintoehdotuksen asetuksen (EY) N:o 773/2004 10 a artiklan 2 kohdan ja 17 artiklan 3 kohdan mukaisesti. Tätä määräaikaa voidaan pidentää perustellusta pyynnöstä. Ennen määräajan asettamista osapuolilla on oikeus saada pyynnöstä 16 kohdassa tarkoitettut tiedot.

18. Osapuolet voivat saattaa asian kuulemismenettelystä vastaavan neuvonantajan käsiteltäväksi milloin tahansa sovintomenettelyn aikana, jos asiassa ilmenee oikeusturvaan liittyviä ongelmia. Kuulemismenettelystä vastaavan neuvonantajan velvollisuutena on varmistaa puolustautumisoikeuksien tehokas toteutuminen.

19. Jos osapuolet eivät tee sovintoehdotusta, lopulliseen päätökseen johtavassa menettelyssä noudatetaan niiden osalta yleisiä säännöksiä, erityisesti asetuksen (EY) N:o 773/2004 10 artiklan 2 kohtaa, 12 artiklan 1 kohtaa ja 15 artiklan 1 kohtaa sovintomenettelyä koskevien säännösten sijaan.

2.3 Sovintoehdotukset

20. Sovintomenettelyn valitsevien osapuolten on esitettävä virallinen sovintopyyntö sovintoehdotuksella. Asetuksen (EY) N:o 773/2004 10 a artiklan 2 kohdassa tarkoitettun sovintoehdotuksen on sisällettävä:

a) sen myöntäminen selvästi ja yksiselitteisesti, että osapuolet ovat vastuussa kilpailusääntöjen rikkomisesta, ja lyhyt kuvaus rikkomisen kohteesta, rikkomisen mahdollisesta toteuttamisesta, siihen liittyvistä tärkeimmistä tosiseikoista, niiden oikeudellisesta arvioinnista, mukaan lukien osapuolen rooli ja rikkomisen kesto sovintoon tähtävien keskustelujen tulosten mukaisesti;

b) arvio ⁽³⁾ sakon enimmäismäärästä, jonka osapuolet ennakoivat komission määräävän ja jonka osapuolet hyväksyisivät sovintomenettelyn puitteissa;

c) osapuolten vahvistus, että ne ovat saaneet riittävästi tietoja väitteistä, joiden esittämistä komissio harkitsee niitä vastaan, ja että niille on annettu riittävä mahdollisuus esittää näkemyksensä komissiolle;

⁽³⁾ Sakon määrä perustuisi keskusteluihin 16 ja 17 kohdassa esitetyllä tavalla.

- d) osapuolten vahvistus, että edellä olevan johdosta ne eivät harkitse pyytävänsä lupaa tutustua asiakirja-aineistoon tai pyytävänsä tulla uudelleen kuulluiksi suullisessa kuulemisessa, ellei komissio jätä ottamatta huomioon niiden sovintoehdotusta väitetiedoksiannossa ja päätöksessä;
- e) osapuolten suostumus, jonka mukaan ne vastaanottavat väitetiedoksiannon ja asetuksen (EY) N:o 1/2003 7 ja 23 artiklan mukaisen lopullisen päätöksen sovitulla Euroopan yhteisön virallisella kielellä.
21. Osapuolten myöntämät seikat ja ne vahvistukset ja suostumukset, jotka osapuolet ovat antaneet sovinnon saavuttamiseksi, ovat osoitus osapuolten sitoutumisesta yhteistyöhön komission kanssa asian käsittelyn nopeuttamiseksi sovintomenettelyn mukaisesti. Nämä osapuolten myöntämät seikat ja antamat vahvistukset sekä suostumukset ovat kuitenkin ehdollisia ja edellyttävät, että komissio noudattaa osapuolten esittämää sovintopyyntöä ennakkoidun sakon enimmäismäärä mukaan lukien.
22. Sovintopyynnön esittäneet osapuolet eivät voi yksipuolisesti peruuttaa pyyntöään, ellei komissio jätä ottamatta huomioon sovintoehdotuksia ensin väitetiedoksiannossa ja viime kädessä lopullisessa päätöksessä (katso tältä osin 27 ja 29 kohta). Väitetiedoksiannon katsotaan noudattavan sovintoehdotuksia, jos se on niiden sisällön mukainen 20 kohdan a alakohdassa mainittujen seikkojen osalta. Jotta lopullisessa päätöksessä katsottaisiin otetun huomioon sovintoehdotukset, siinä määrättävä sakko ei saa ylittää ehdotuksissa mainittua enimmäismäärää.

2.4 Väitetiedoksianto ja vastaus

23. Asetuksen (EY) N:o 773/2004 10 artiklan 1 kohdan mukaan kirjallisen väitetiedoksiannon antaminen kullekin osapuolelle, jota vastaan väitteitä esitetään, on pakollinen valmisteluvaihe ennen lopullisen päätöksen tekemistä. Sen vuoksi komissio antaa väitetiedoksiannon myös sovintomenettelyssä ⁽¹⁾.
24. Jotta osapuolten puolustautumisoikeudet voivat toteutua tehokkaasti, komission olisi kuultava osapuolten näkemyksiä niitä vastaan esitetyistä väitteistä ja todisteista ennen lopullisen päätöksen tekemistä ja tarvittaessa otettava nämä näkemykset huomioon muuttamalla alustavaa arviointia ⁽²⁾. Komission on voitava hyväksyä tai hylätä ne asiaa koskevat väitteet ja perustelut, joita osapuolet ovat esittäneet

⁽¹⁾ Sovintomenettelyjen yhteydessä väitetiedoksiannon olisi sisällettävä sellaiset tiedot, joiden perusteella osapuolet voivat varmistaa, että se vastaa niiden sovintoehdotuksia.

⁽²⁾ Vakiintuneen oikeuskäytännön mukaan komissio perustaa päätöksensä yksinomaan väitteille, joista asianomaiset osapuolet ovat voineet esittää huomautuksensa. Tämän vuoksi niillä on oikeus tutustua komission asiakirja-aineistoon ottaen huomioon yritysten oikeutetun edun sen suhteen, ettei niiden liikesalaisuuksia paljasteta.

hallinnollisessa menettelyssä, ja tehdä oma arviointinsa osapuolten esittämistä seikoista joko hylätäkseen väitteet, jotka ovat osoittautuneet perusteettomiksi, tai täydentääkseen ja arvioidakseen perustelujaan uudelleen sekä tosiseikkojen että oikeudellisten seikkojen osalta niiden väitteiden tueksi, joista se ei aio luopua.

25. Kun asianomaiset osapuolet esittävät virallisen sovintopyynnön, mikä tehdään sovintoehdotuksella ennen väitetiedoksiannon tiedoksisaamista, komissio voi ottaa niiden näkemykset huomioon ⁽³⁾ jo laatiessaan väitetiedoksiantoa eikä vain ennen kilpailunrajoituksia ja määräävää markkina-asemaa käsittelevän neuvoa-antavan komitean, jäljempänä 'neuvoa-antava komitea', kuulemista tai ennen lopullisen päätöksen tekemistä ⁽⁴⁾.
26. Jos väitetiedoksiannossa otetaan huomioon osapuolten sovintoehdotukset, osapuolten olisi määrääjassa, joka on asetuksen (EY) N:o 773/2004 10 a artiklan 3 kohdan ja 17 artiklan 3 kohdan mukaisesti vähintään kaksi viikkoa, vastattava siihen vahvistaen (yksiselitteisesti), että väitetiedoksianto vastaa niiden sovintoehdotusten sisältöä ja että sen johdosta ne sitoutuvat edelleen noudattamaan sovintomenettelyä. Jos vastausta ei anneta, komissio ottaa huomioon, että osapuoli on rikkonut sitoumustaan, ja voi jättää huomiotta yrityksen pyynnön sovintomenettelyn noudattamisesta.
27. Komissiolla on oikeus antaa väitetiedoksianto, jossa ei oteta huomioon osapuolten sovintoehdotusta. Tällöin sovelletaan asetuksen (EY) N:o 773/2004 10 artiklan 2 kohdan, 12 artiklan 1 kohdan ja 15 artiklan 1 kohdan yleisiä säännöksiä. Osapuolten sovintoehdotuksessa myöntämät seikat ja antamat vahvistukset sekä suostumukset katsotaan peruutetuiksi, eikä niitä voida enää käyttää todisteena menettelyn osapuolia vastaan. Sen vuoksi sovintoehdotukset eivät enää sido asianomaisia osapuolia, ja niille asetetaan määräaika, johon mennessä ne voivat pyynnöstä esittää puolustuksensa uudelleen, mukaan lukien mahdollisuus tutustua asiakirja-aineistoon, ja pyytää suullista kuulemista.

2.5 Komission päätös ja sovinnosta palkitseminen

28. Kun komissio on saanut osapuolten vastaukset väitetiedoksiantoon ja osapuolet ovat vahvistaneet niissä sitoumuksensa sovinnon saavuttamiseen, se voi asetuksen (EY) N:o 773/2004 mukaan tehdä ilman muuta

⁽³⁾ Tältä osin asetuksen (EY) N:o 622/2008 johdanto-osan 2 kappaleessa säädetään, että "(...) Tällaisen tietojen varhaisen ilmoittamisen johdosta asianomaisilla osapuolilla pitäisi olla mahdollisuus esittää näkemyksensä väitteistä, joita komissio aikoo esittää niitä vastaan, samoin kuin niiden mahdollisesta vastuusta (...)".

⁽⁴⁾ Kuten asetuksen (EY) N:o 773/2004 11 artiklan 1 kohdassa ja asetuksen (EY) 1/2003 27 artiklan 1 kohdassa edellytetään.

- menettelyvaihetta asetuksen (EY) N:o 1/2003 7 ja/tai 23 artiklan mukaisen lopullisen päätöksen kuuluttuaan neuvoa-antavaa komiteaa asetuksen (EY) N:o 1/2003 14 artiklan mukaisesti. Tämä tarkoittaa sitä, että asetuksen (EY) N:o 773/2004 12 artiklan 2 kohdan ja 15 artiklan 1 a kohdan mukaisesti kyseiset osapuolet eivät voi pyytää suullista kuulemistä tai mahdollisuutta tutustua asiakirja-aineistoon sen jälkeen, kun niiden sovintoehdotukset on otettu huomioon väitetiedoksiannossa.
29. Komissiolla on oikeus muodostaa lopullinen kanta, joka eroaa osapuolten sovintoehdotuksia noudattavassa väitetiedoksiannossa esitetystä alustavasta kannasta joko neuvoa-antavan komitean lausunnon tai muiden asiaankuuluvien seikkojen vuoksi, ottaen huomioon komission itsenäisen päätösvallan tältä osin. Jos komissio aikoo menetellä näin, se ilmoittaa kuitenkin asiasta osapuolille ja antaa niille uuden väitetiedoksiannon, jotta ne voivat käyttää puolustautumisoikeuksiaan sovellettavien yleisten menettelysääntöjen mukaisesti. Tämän johdosta osapuolilla on oikeus tutustua asiakirja-aineistoon, pyytää suullista kuulemistä ja vastata väitetiedoksiantoon. Osapuolten sovintoehdotuksissa myöntämät seikat ja antamat vahvistukset sekä suostumukset katsotaan peruutetuiksi, eikä niitä voida käyttää todisteina menettelyssä osapuolia vastaan.
30. Sakon lopullinen määrä vahvistetaan päätöksessä, jossa todetaan asetuksen (EY) N:o 1/2003 7 artiklan mukainen kilpailusääntöjen rikkominen ja määrätään 23 artiklan mukainen sakko.
31. Jos yritys on toiminut hallinnollisen menettelyn aikana yhteistyössä komission kanssa tämän tiedonannon mukaisesti, se mainitaan lopullisessa päätöksessä selityksenä sakon määrälle, mikä vastaa komission käytäntöä.
32. Jos komissio päättää palkita osapuolen tämän tiedonannon mukaisen sovinnon saavuttamisen johdosta, se alentaa määrättävän sakon määrää 10 prosenttia sovellettuun ensin asetuksen (EY) N:o 1/2003 23 artiklan 2 kohdan a alakohdan mukaisesti määrättävien sakkojen laskennasta annetuissa suuntaviivoissa ⁽¹⁾ vahvistettua sakon enimmäismäärää (10 prosenttia). Sakkoa voidaan korottaa erityisestävän vaikutuksen aikaansaamiseksi ⁽²⁾ kertomalla se enintään kahdella.
33. Kun asiassa päädytään sovintoon myös sakoista vapauttamista tai sakkojen lieventämistä pyytäneiden osapuolten kanssa, niille sovinnosta myönnetty sakon alennus lisätään sakoista vapauttamisesta ja sakkojen lieventämisestä annetun tiedonannon mukaiseen alennukseen.
34. Tätä tiedonantoa sovelletaan kaikkiin asioihin, jotka ovat komission käsiteltävänä, kun tiedonanto julkaistaan *Euroopan unionin virallisessa lehdessä*, tai jotka komissio käsittelee tiedonannon julkaisemisen jälkeen.
35. Sovintoehdotuksiin tutustuminen sallitaan vain niille väitetiedoksiannon kohteena oleville osapuolille, jotka eivät ole pyytäneet sovintomenettelyä, ja sillä edellytyksellä, että ne ja niiden puolesta tutustumisoikeuden saavat oikeudelliset avustajat sitoutuvat olemaan ottamatta kopioita mekaanisin tai sähköisin laittein mistään tutustuttavaksi annettavaan sovintoehdotukseen sisältyvästä tiedosta ja varmistamaan, että sovintoehdotuksesta ilmeneviä tietoja käytetään ainoastaan jäljempänä mainittuihin tarkoituksiin. Muut osapuolet kuten kantelijat eivät saa mahdollisuutta tutustua sovintoehdotuksiin.
36. Tällaisten tietojen käyttö menettelyn aikana muihin tarkoituksiin voidaan katsoa sakoista vapauttamisesta ja sakkojen lieventämisestä annetun tiedonannon 12 ja 27 kohdassa tarkoitettua yhteistyön puutteeksi. Jos tietoja lisäksi käytetään tällä tavoin sen jälkeen, kun komissio on jo tehnyt menettelyssä kieltävän päätöksen, komissio voi pyytää vastuussa olevan yrityksen sakkojen korottamista missä tahansa oikeudenkäyntimenettelyssä yhteisöjen tuomioistuimissa. Jos tietoja käytetään minä tahansa ajankohtana eri tarkoitukseen ja ulkopuolinen asianajaja on osallisena sellaiseen käyttöön, komissio voi ilmoittaa asiasta kyseisen asianajajan asianajajakuntaan kurinpitotoimien aloittamiseksi.
37. Tämän tiedonannon mukaisesti esitettyjä sovintoehdotuksia voidaan toimittaa jäsenvaltioiden kilpailuviranomaisille asetuksen N:o 1/2003 12 artiklan nojalla ainoastaan, jos kilpailuviranomaisten verkostoa koskevan tiedonannon ⁽³⁾ edellytykset täyttyvät, ja edellyttäen, että vastaanottavan kilpailuviranomaisen myöntämä suoja tietojen luovuttamisen varalta vastaa komission antamaa suojaa.
38. Komissio voi hakijan pyynnöstä suostua sovintoehdotusten esittämiseen suullisessa muodossa. Suulliset sovintoehdotukset tallennetaan ja niistä laaditaan sanatakat kirjalliset selostukset komission tiloissa. Suullisia sovintoehdotuksia antaville yrityksille myönnetään asetuksen (EY) N:o 1/2003 19 artiklan ja asetuksen (EY) N:o 773/2004 3 artiklan 3 kohdan ja 17 artiklan 3 kohdan mukaisesti mahdollisuus tarkistaa tallenteen tekninen tarkkuus komission tiloissa ja korjata viipymättä suullisten sovintoehdotustensa sisältöä ja kirjallisten selostusten tarkkuutta.
39. Komissio ei toimita sovintoehdotuksia kansallisille tuomioistuimille ilman hakijoiden suostumusta EY:n perustamissopimuksen 81 ja 82 artiklan soveltamiseen liittyvästä yhteistyöstä komission ja EU:n jäsenvaltioiden tuomioistuinten välillä annetun komission tiedonannon ⁽⁴⁾ mukaisesti.
40. Komissio katsoo, että tavallisesti tämän tiedonannon perusteella vastaanotettuihin asiakirjoihin ja kirjallisiin tai äänitettyihin lausuntoihin (sovintoehdotukset mukaan

3. YLEISIÄ NÄKÖKOHTIA

⁽¹⁾ EUVL C 210, 1.9.2006, s. 2.

⁽²⁾ Sakkojen laskennasta annettujen suuntaviivojen 30 kohta.

⁽³⁾ Komission tiedonanto yhteistyöstä kilpailuviranomaisten verkostossa (EUVL C 101, 27.4.2004, s. 43).

⁽⁴⁾ EUVL C 101, 27.4.2004, s. 54, 26 kohta.

luettuina) sisältyvien tietojen ilmaiseminen heikentäisi tiettyjä julkisia tai yksityisiä etuja, esimerkiksi Euroopan parlamentin, neuvoston ja komission asiakirjojen saamisesta yleisön tutustuttavaksi 30 päivänä toukokuuta 2001 annetun Euroopan parlamentin ja neuvoston asetuksen (EY) N:o 1049/2001⁽¹⁾ 4 artiklassa tarkoitettua tarkastus- ja tutkintatoimien suojaa, myös päätöksen tekemisen jälkeen.

41. Kaikki komission lopulliset päätökset, jotka tehdään asetuksen (EY) N:o 1/2003 nojalla, kuuluvat perustamis-sopimuksen 230 artiklassa tarkoitetun laillisuusvalvonnan piiriin. Yhteisöjen tuomioistuimella on lisäksi perustamis-sopimuksen 229 artiklassa ja asetuksen (EY) N:o 1/2003 31 artiklassa tarkoitettu täysi harkintavalta tutkiessaan asetuksen (EY) N:o 1/2003 23 artiklan nojalla määrättyjä sakkoja koskevia päätöksiä.

Katsaus asetuksen (EY) N:o 1/2003 7 ja 23 artiklan mukaisen (sovinto) päätöksen tekemiseen johtavaan menettelyyn

I Tutkimus tavanomaiseen tapaan

- Osapuolet voivat ilmaista kiinnostuksensa hypoteettiseen sovintoon.

II Sovintoon tähtäävät alustavat toimet

- Kaikille yrityksille (ja jäsenvaltioille) osoitettu kirje, jossa ilmoitetaan päätöksestä aloittaa sovintoon tähtäävä menettely (11 artiklan 6 kohta) ja pyydetään niitä ilmoittamaan, ovatko ne kiinnostuneita sovintoon tähtäävistä keskusteluista.

III Kahdenväliset sovintoon tähtäävät keskustelut

- Mahdollisia väitteitä, vastuuta ja sakkojen määrän vaihteluväliä koskevien perusteiden esittäminen ja vaihtaminen.
- Mahdollisia väitteitä, vastuuta ja sakkoja koskevien todisteiden esittäminen.
- Muiden asiakirja-aineistossa olevien asiakirjojen ei-luotamuksellisten toisintojen luovuttaminen silloin, kun se on perusteltua.

IV Sovinto

- Yritykset, joilla on tarvittaessa yhteiset edustajat, toimittavat ehdolliset sovintoehdotukset.
- Kilpailun pääosasto lähettää vastaanottoilmoituksen.

V Sovintoon perustuva väitetiedoksianto

- Ilmoitus yksinkertaistetusta väitetiedoksiannosta, jossa tarvittaessa vahvistetaan yrityksen sovintoehdotukset.
- Yrityksen vastaus väitetiedoksiantoon ja selkeä vahvistus, että väitetiedoksiannossa otetaan huomioon sen sovintoehdotus.

VI Asetuksen (EY) N:o 1/2003 7 ja 23 artiklan mukainen ”sovintopäätös”

- Neuvoa-antavan komitean lausunto yksinkertaistetusta lopullisesta päätöksestä.

Jos komission kollegio on samaa mieltä:

- Yksinkertaistetun lopullisen päätöksen hyväksyminen.

⁽¹⁾ EYVL L 145, 31.5.2001, s. 43.

IV

(Tiedotteet)

EUROOPAN UNIONIN TOIMIELINTEN JA ELINTEN
ANTAMAT TIEDOTTEET

KOMISSIO

Euroopan keskuspankin perusrahoitusoperaation korko ⁽¹⁾:**4,07 % 1. heinäkuuta 2008****Euron kurssi ⁽²⁾****1. heinäkuuta 2008**

(2008/C 167/02)

1 euro =

Rahayksikkö	Kurssi	Rahayksikkö	Kurssi		
USD	Yhdysvaltain dollaria	1,5775	TRY	Turkin liiraa	1,9569
JPY	Japanin jeniä	166,57	AUD	Australian dollaria	1,6519
DKK	Tanskan kruunua	7,4574	CAD	Kanadan dollaria	1,6063
GBP	Englannin punttaa	0,79090	HKD	Hongkongin dollaria	12,3023
SEK	Ruotsin kruunua	9,4578	NZD	Uuden-Seelannin dollaria	2,0740
CHF	Sveitsin frangia	1,6055	SGD	Singaporin dollaria	2,1466
ISK	Islannin kruunua	125,64	KRW	Etelä-Korean wonia	1 661,03
NOK	Norjan kruunua	8,0040	ZAR	Etelä-Afrikan randia	12,4690
BGN	Bulgarian leviä	1,9558	CNY	Kiinan juan renminbiä	10,8155
CZK	Tšekin korunaa	23,825	HRK	Kroatian kunaa	7,2388
EEK	Viron kruunua	15,6466	IDR	Indonesian rupiaa	14 544,55
HUF	Unkarin forinttia	235,96	MYR	Malesian ringgitiä	5,1529
LTL	Liettuan litiä	3,4528	PHP	Filippiinien pesoa	71,153
LVL	Latvian latia	0,7051	RUB	Venäjän ruplaa	36,9910
PLN	Puolan zlotya	3,3611	THB	Thaimaan bahtia	52,830
RON	Romanian leuta	3,6476	BRL	Brasilian real	2,5371
SKK	Slovakian korunaa	30,196	MXN	Meksikon peso	16,3177

⁽¹⁾ Korko, jota sovellettiin viimeiseen ennen ilmoitettua päivää suoritettuun rahoitusoperaatioon. Jos sovellettu korko on vaihtuva huutokauppakorko, korko on marginaalinen korko.

⁽²⁾ *Lähde:* Euroopan keskuspankin ilmoittama viitekurssi.

JÄSENVALTIOIDEN ANTAMAT TIEDOTTEET

Tiedot, jotka jäsenvaltiot ovat toimittaneet Euroopan yhteisön perustamissopimuksen 87 ja 88 artiklan soveltamisesta pienille ja keskisuurille yrityksille myönnettyyn valtiontukeen annetun komission asetuksen (EY) N:o 70/2001 nojalla myönnetystä valtiontuesta

(2008/C 167/03)

Tuen numero	XA 7008/08		
Jäsenvaltio	Saksan liittotasavalta		
Alue	Freistaat Sachsen		
Tukijärjestelmän nimike tai yksittäisen tuen saaneen yrityksen nimi	Förderrichtlinie des Freistaates Sachsen zur Absatzförderung der Land- und Ernährungswirtschaft (RL AbsLE)		
Oikeusperusta	Förderrichtlinie des Freistaates Sachsen zur Absatzförderung der Land- und Ernährungswirtschaft (RL AbsLE) in Verbindung mit der Haushaltsordnung des Freistaates Sachsen (Sächsische Haushaltsordnung — SäHO)		
Tukijärjestelmän arvioidut vuosikustannukset tai yritykselle myönnetyn yksittäisen tuen kokonaismäärä	Tukijärjestelmä	Vuotuinen kokonaismäärä	0,84 milj. EUR
		Taatut lainat	—
	Yksittäinen tuki	Tuen kokonaismäärä	—
		Taatut lainat	—
Tuen enimmäisintensiiteetti	Asetuksen 4 artiklan 2–6 kohdan ja 5 artiklan mukainen	Kyllä	
Täytäntöönpanopäivä	1.1.2008		
Tukijärjestelmän tai yksittäisen tuen kesto	31.12.2013		
Tuen tarkoitus	Pk-yritysten tukeminen	Kyllä	
Kyseessä oleva ala/olevat alat	Kaikki alat, joilla voidaan myöntää tukea pk-yrityksille	Ei	
	Rajattu tiettyihin aloihin	Kyllä	
	— Kaivannaisteollisuus		
	— Kaikki tuotantoteollisuuden alat		
	tai		
	— Terästeollisuus		
	— Laivanrakennusteollisuus		
	— Tekokuituteollisuus		
	— Moottoriajoneuvoteollisuus		
	— Muut tuotantoteollisuuden alat		
	— Maataloustuotteiden jalostaminen ja kaupan pitäminen	Kyllä	
	— Kaikki palvelut		
	tai		
	— Liikennepalvelut		
— Rahoituspalvelut			
— Muut palvelut			

Tuen myöntävän viranomaisen nimi ja osoite	Sächsische Landesanstalt für Landwirtschaft		
	August-Böckstiegel-Straße 1 D-01326 Dresden		
Suurten yksittäisten tukien myöntäminen	Asetuksen 6 artiklan mukainen		Kyllä
Tuen numero	XA 7010/08		
Jäsenvaltio	Saksan liittotasavalta		
Alue	Freistaat Sachsen		
Tukijärjestelmän nimike tai yksittäisen tuen saaneen yrityksen nimi	Allgemeine Teilnahmebedingungen für vom Sächsischen Staatsministerium für Umwelt und Landwirtschaft geförderte Gemeinschaftsbeteiligungen in den Bereichen Verkaufsförderung und Messen als Anlage zum Rahmenvertrag		
Oikeusperusta	Haushaltsordnung des Freistaates Sachsen (Sächsische Haushaltsordnung — SäHO) Allgemeine Teilnahmebedingungen für vom Sächsischen Staatsministerium für Umwelt und Landwirtschaft geförderte Gemeinschaftsbeteiligungen in den Bereichen Verkaufsförderung und Messen als Anlage zum Rahmenvertrag		
Tukijärjestelmän arvioidut vuosikustannukset tai yritykselle myönnetyn yksittäisen tuen kokonaismäärä	Tukijärjestelmä	Vuotuinen kokonaismäärä	1,9 milj. EUR
		Taatut lainat	—
	Yksittäinen tuki	Tuen kokonaismäärä	—
		Taatut lainat	—
Tuen enimmäisintensiiteetti	Asetuksen 4 artiklan 2–6 kohdan ja 5 artiklan mukainen		Kyllä
Täytäntöönpanopäivä	1.3.2008		
Tukijärjestelmän tai yksittäisen tuen kesto	31.12.2013		
Tuen tarkoitus	Pk-yritysten tukeminen		Kyllä
Kyseessä oleva ala/olevat alat	Kaikki alat, joilla voidaan myöntää tukea pk-yrityksille		Ei
	Rajattu tiettyihin aloihin		Kyllä
	— Kaivannaisteollisuus		
	— Kaikki tuotantoteollisuuden alat		
	tai		
	— Terästeollisuus		
	— Laivanrakennusteollisuus		
	— Tekokuituteollisuus		
	— Moottoriajoneuvoteollisuus		
	— Muut tuotantoteollisuuden alat		
	— Maataloustuotteiden jalostaminen ja kaupan pitäminen		Kyllä
	— Kaikki palvelut		
	tai		
	— Liikennepalvelut		
— Rahoituspalvelut			
— Muut palvelut			
Tuen myöntävän viranomaisen nimi ja osoite	Sächsisches Staatsministerium für Umwelt und Landwirtschaft Archivstraße 1 D-01097 Dresden		
Suurten yksittäisten tukien myöntäminen	Asetuksen 6 artiklan mukainen		Kyllä

Tiivistelmä tiedoista, jotka jäsenvaltiot ovat toimittaneet perustamissopimuksen 87 ja 88 artiklan soveltamisesta maataloustuotteiden tuottamisen alalla toimiville pienille ja keskisuurille yrityksille myönnettävään valtiontukeen ja asetuksen (EY) N:o 70/2001 muuttamisesta annetun komission asetuksen (EY) N:o 1857/2006 nojalla myönnettävästä valtiontuesta

(2008/C 167/04)

Tuen numero: XA 111/08

Jäsenvaltio: Italia

Alue: Provincia autonoma di Trento

Tukiohjelman nimike:

Realizzazione manifestazioni zootecniche

Oikeusperusta:

L.P. 4 del 28 marzo 2003 «Sostegno dell'economia agricola, disciplina dell'agricoltura biologica e della contrassegnazione di prodotti geneticamente non modificati» articolo 43, lettera b).

Deliberazione della Giunta provinciale di Trento n. 214 del 1° febbraio 2008 criteri attuativi dell'articolo 43, lettera b), della L.P.4/2003

Tukiohjelman arvioidut vuosikustannukset: Vuotuiset määrärahat ovat 150 000 EUR

Tuen enimmäisintensiteetti: Maakunnan myöntämän tuen osuus on 100 prosenttia tukikelpoisista kustannuksista

Täytäntöönpanopäivä: Tukiohjelmasta aletaan soveltaa kun komissio on todennut, että tuki on perustamissopimuksen mukaista

Tukiohjelman kesto: Tukea voidaan myöntää 31.12.2013 asti

Tuen tarkoitus:

Kotieläintuottajien toiminnan ja tuottajiin liittyvän mielikuvan tukeminen ja edistäminen paikallisten, alueellisten, maanlaajuisten sekä kansainvälisten, erilaisia lajeja ja rotuja esittelevien näyttelyiden avulla. Muita kokoontumismuotoja ovat alueelliset kokoukset ja arviointikokoukset. Tukitoimenpide ei koske kaupallisia tapahtumia.

Tukiohjelmasta sovelletaan ryhmäpoikkeusasetuksen (EY) N:o 1857/2006 15 artiklan 2 kohdan d alakohtaa.

Tukikelpoisia ovat seuraavat kustannukset:

- henkilöstökustannukset, ulkopuolisen asiantuntemuksen ja palvelujen käytöstä aiheutuvat kustannukset, tuettavien tapahtumien järjestämisestä ja ohjelmiston valmistelusta aiheutuvat kustannukset,
- toiminnan järjestelykustannukset 15 prosenttiin a kohdassa tarkoitetuista kustannuksista.

Kotieläinnäyttelyihin liittyvillä tukikelpoisilla järjestelykustannuksilla tarkoitetaan maakunnan kotieläintuottajien liiton (Federazione Provinciale Allevatori) yleisiä kustannuksia, joita ei eritellä kustannuspaikoittain ja joihin eivät kuulu seuraavat menot: tuloverot, julkisin varoin hankitun omaisuuden osuuksiin liittyvät poistot, varaukset, verohelpotukset ja lunastukset, hyvänteke-

väisyyslahjat ja lahjoitukset, arvonaleneminen, edustuskulut sekä mahdollisesti tulot tukikelpoisten menojen kattamiseksi

Alat, joita tuki koskee: Kotieläintuotanto

Tuen myöntävän viranomaisen nimi ja osoite:

Provincia autonoma di Trento
Dipartimento agricoltura e alimentazione
Servizio vigilanza e promozione delle attività agricole
Via G.B. Trener, 3
I-38100 Trento

Internet-osoite:

<http://www.delibere.provincia.tn.it/scripts/gethtmlDeli.asp?Item=0&Type=FullView>

Tuen numero: XA 116/08

Jäsenvaltio: Italia

Tukiohjelman nimike:

Decreto del direttore generale dello sviluppo rurale del Ministero delle Politiche agricole alimentari e forestali prot. 2063 del 13 febbraio 2008 recante «Concessione di borse di studio per la frequenza di master universitari da parte di giovani imprenditori agricoli»

Oikeusperusta:

Legge 15 dicembre 1998, n. 441, recante «Norme per la diffusione e la valorizzazione dell'imprenditoria in agricoltura».

Legge 27 dicembre 2006, n. 296 (legge finanziaria 2007), articolo 1, comma 1068 e comma 1074

Tukiohjelman arvioidut vuosikustannukset: 500 000 EUR

Tuen enimmäisintensiteetti:

Tuki myönnetään perustamissopimuksen 87 ja 88 artiklan soveltamisesta maataloustuotteiden tuottamisen alalla toimiviin pieniin ja keskisuurisiin yrityksiin sekä asetuksen (EY) N:o 70/2001 muuttamisesta 15. joulukuuta 2006 annetun komission asetuksen (EY) N:o 1857/2006 (EUVL L 358, 16.12.2006, s. 3) 15 artiklan 2 kohdassa vahvistettujen enimmäisintensiteettien rajoissa

Täytäntöönpanopäivä:

Tukiohjelma tulee voimaan päivänä, jona poikkeushakemuksen rekisteröintinumero julkaistaan Euroopan komission maatalouden ja maaseudun kehittämisen pääosaston verkkosivustolla

Tuen kesto: Viisi vuotta

Tuen tarkoitus:

Apurahojen myöntäminen nuorille viljelijöille sekä siviililain 230 a pykälässä tarkoitetuille maataloustyöntekijöille yliopisto-opintoja varten perustamissopimuksen 87 ja 88 artiklan soveltamisesta maataloustuotteiden tuottamisen alalla toimiviin pieniin ja keskisuuriin yrityksiin sekä asetuksen (EY) N:o 70/2001 muuttamisesta 15 päivänä joulukuuta 2006 annetun komission asetuksen (EY) N:o 1857/2006 (EUVL L 358, 16.12.2006, s. 3) 15 artiklan 2 kohdan a alakohdan mukaisesti

Alat, joita tuki koskee: Nuoret yrittäjät maataloudessa

Tuen myöntävän viranomaisen nimi ja osoite:

Ministero delle Politiche agricole alimentari e forestali
Dipartimento delle Politiche di sviluppo — Direzione generale dello sviluppo rurale
Via XX Settembre n. 20
I-00187 Roma

Internet-osoite:

http://www.politicheagricole.it/SviluppoRurale/AiutiStato/DisposizioniNazionali/05-20080213_BandoC_2063_SR_OIGA.htm

Il Direttore generale
Salvatore PETROLI

Tuen numero: XA 117/08

Jäsenvaltio: Italia

Tukiohjelman nimike:

Decreto del direttore generale dello sviluppo rurale del Ministero delle Politiche agricole alimentari e forestali prot. 2066 del 13 febbraio 2008 recante «Concessione di contributi a copertura delle spese sostenute da giovani imprenditori agricoli per i servizi di sostituzione»

Oikeusperusta:

Legge 15 dicembre 1998, n. 441, recante «Norme per la diffusione e la valorizzazione dell'imprenditoria in agricoltura»

Legge 27 dicembre 2006, n. 296 (legge finanziaria 2007), articolo 1, comma 1068 e comma 1074

Tukiohjelman arvioidut vuosikustannukset: 4 000 000 EUR

Tuen enimmäisintensiteetti:

Tuki myönnetään perustamissopimuksen 87 ja 88 artiklan soveltamisesta maataloustuotteiden tuottamisen alalla toimiviin pieniin ja keskisuuriin yrityksiin sekä asetuksen (EY) N:o 70/2001 muuttamisesta 15. joulukuuta 2006 annetun komission asetuksen (EY) N:o 1857/2006 (EUVL L 358, 16.12.2006, s. 3) 15 artiklan 3 kohdassa vahvistettujen enimmäisintensiteettien rajoissa

Täytäntöönpanopäivä:

Tukiohjelma tulee voimaan päivänä, jona poikkeushakemuksen rekisteröintinumero julkaistaan Euroopan komission maatalouden ja maaseudun kehittämisen pääosaston verkkosivustolla

Tuen kesto: Viisi vuotta

Tuen tarkoitus:

Tuki myönnetään kustannuksiin, joita aiheuttaa viljelijän tai maataloustyöntekijän koulutusohjelmaan osallistumisesta johdettavan poissaolon tai sairauden aikana tarvittavista lomituspalkuista perustamissopimuksen 87 ja 88 artiklan soveltamisesta maataloustuotteiden tuottamisen alalla toimiviin pieniin ja keskisuuriin yrityksiin sekä asetuksen (EY) N:o 70/2001 muuttamisesta 15 päivänä joulukuuta 2006 annetun komission asetuksen (EY) N:o 1857/2006 (EUVL L 358, 16.12.2006, s. 3) 15 artiklan 2 kohdan a alakohdan iii alakohdan sekä b alakohdan mukaisesti

Alat, joita tuki koskee: Nuoret yrittäjät maataloudessa

Tuen myöntävän viranomaisen nimi ja osoite:

Ministero delle Politiche agricole alimentari e forestali
Dipartimento delle politiche di sviluppo — Direzione Generale dello sviluppo rurale
Via XX Settembre n. 20
I-00187 Roma

Internet-osoite:

http://www.politicheagricole.it/SviluppoRurale/AiutiStato/DisposizioniNazionali/08-20080213_BandoC_2066_SR_OIGA.htm

Il Direttore generale
Salvatore PETROLI

Tuen numero: XA 119/08

Jäsenvaltio: Saksan liittotasavalta

Alue: Nordrhein-Westfalen

Tukijärjestelmän nimike tai yksittäisen tuen saaneen yrityksen nimi:

Gewährung von Beihilfen und finanziellen Unterstützungen der Tierseuchenkasse Nordrhein-Westfalen

Oikeusperusta:

§§ 66 ff. Tierseuchengesetz der Bundesrepublik Deutschland (analog)

§§ 11 ff. Ausführungsgesetz zum Tierseuchengesetz des Landes Nordrhein-Westfalen

§§ 2, 2a Durchführungsverordnung zum Tierseuchengesetz und Ausführungsgesetz zum Tierseuchengesetz

Beihilferichtlinien der Tierseuchenkasse Nordrhein-Westfalen

Tukijärjestelmän arvioidut vuosikustannukset tai yritykselle myönnetyn yksittäisen tuen kokonaismäärä:

Tuen kokonaismäärä on noin 6 miljoonaa EUR vuosittain

Tuen enimmäisintensiteetti:

100 %. Toisen ja kolmannen luetelmakohdan osalta tuki myönnetään luontoissuorituksina

Täytäntöönpanopäivä: 23.2.2008

Tukijärjestelmän tai yksittäisen tuen kesto: Joulukuuhun 2013 saakka

Tarkoitus:

Tuki liittyy eläintautien torjumiseen asetuksen (EY) N:o 1857/2006 10 artiklan mukaisesti:

- tuki eläinten tartuntataudeista johtuneiden menetysten ja hoitotoimien korvaamiseksi,
- tuki eläintautien ehkäisy-, havaitsemis- ja torjuntatoimien korvaamiseksi,
- tuki eläintautien havaitsemiseksi tehtyjen laboratoriodiagnostisten toimien korvaamiseksi

Kyseessä oleva ala/olevat alat: Kaikki hevos-, nauta-, sika-, lammas-, vuohi-, siipikarja- ja mehiläistilat sekä muiden kuin tavallisten kotieläinten kasvatustilat Nordrhein-Westfalenissa

Tuen myöntävän viranomaisen nimi ja osoite:

Landwirtschaftskammer Nordrhein-Westfalen-Tierseuchenkasse
Nevinghoff 6
D-48147 Münster

Internet-osoite:

<http://www.landwirtschaftskammer.de/fachangebot/tierseuchenkasse/leistungen/beihilfen/index.htm>

Muut tiedot:

Nordrhein-Westfalenin eläintautien torjuntarahaston sähköpostiosoite

tierseuchenkasse@lwk.nrw.de

Annette VOM SCHLOSS

Geschäftsführerin

Tierseuchenkasse Nordrhein-Westfalen

V

(Ilmoitukset)

HALLINNOLLISET MENETTELYT

KOMISSIO

Hakemuspyyntö ”Kuluttajapolitiikka”

(2008/C 167/05)

Hakemuspyyntö eurooppalaisille kuluttajajärjestöille vuonna 2008 annettavaa taloudellista tukea varten on julkaistu komission Internet-sivustolla osoitteessa:

http://europa.eu.int/comm/consumers/tenders/information/grants/support_en.htm

---

KILPAILUPOLITIIKAN TOIMEENPANOON LIITTYVÄT MENETTELYT

KOMISSIO

VALTIONTUKI — SLOVAKIAN TASAVALTA

Valtiontuki C 12/08 (ex NN 74/07) — Oletettu sääntöjenvastainen valtiontuki: Bratislavan lentoaseman ja Ryanairin välinen sopimus

Kehotus huomautusten esittämiseen EY:n perustamissopimuksen 88 artiklan 2 kohdan mukaisesti

(ETA:n kannalta merkityksellinen teksti)

(2008/C 167/06)

Komissio on ilmoittanut 11. maaliskuuta 2008 päivätyllä, tätä tiivistelmää seuraavilla sivuilla todistusvoimaisella kielellä toistetulla kirjeellä Slovakian tasavalalle päätöksestään aloittaa EY:n perustamissopimuksen 88 artiklan 2 kohdassa tarkoitettu menettely, joka koskee edellä mainittua valtiontukea/edellä mainittuja toimenpiteitä.

Asianomaiset voivat esittää huomautuksensa valtiontuesta, jota koskevan menettelyn komissio aloittaa, yhden kuukauden kuluessa tämän tiivistelmän ja sitä seuraavan kirjeen julkaisemisesta. Huomautukset on lähetettävä osoitteeseen:

European Commission
Directorate-General for Energy and Transport
Directorate A — General Affairs and Resources
Unit A2: Internal Market and Competition
Rue de Mot 28
B-1040 Brussels
Faksi: (32-2) 296 41 04

Huomautukset toimitetaan Slovakian tasavalalle. Huomautusten esittäjä voi pyytää kirjallisesti henkilöllisyytensä luottamuksellista käsittelyä. Pyyntö on perusteltava.

TIIVISTELMÄ

MENETTELY

Komissio sai joulukuussa 2006 kantelun väitetystä sääntöjenvastaisesta valtiontuesta, jonka Slovakian tasavalta on myöntänyt irlantilaiselle Ryanair-lentoyhtiölle.

TUEN KUVAUS

Kantelun aihe

Kantelijan toimittamien ja tiedotusvälineissä ⁽¹⁾ esillä olleiden tietojen mukaan Bratislavan lentoasema on tehnyt Ryanairin kanssa sopimuksen, jonka nojalla se myöntää Ryanairille alennuksen lentoasemamaksuista uusien reittiliikenteen kohteiden ja nykyisten lentokohteiden osalta. Sopimus tehtiin joulukuussa 2005 ja se on voimassa vuoteen 2016.

⁽¹⁾ ETREND, 31. maaliskuuta 2006, <http://relax.etrend.sk/65787/cestovanie/ryanair-si-poistil-bratislava;> Pravda.sk.

Bratislavan lentoasema on Slovakian tasavalta kansainvälinen päälentoasema. Lentoaseman kautta kulki 1 937 642 matkustajaa vuonna 2006. Lentoasemaa hoitaa osakeyhtiö Letisko M. R. Štefánika — Airport Bratislava, a.s. (jäljempänä 'BTS' tai 'lentoasema'). BTS:n osakkeenomistajia ovat Slovakian tasavalta liikenne-, posti- ja televiestintäministeriö (34 prosenttia) ja Slovakian tasavalta kansallisuusomaisuusrahasto (jäljempänä 'rahasto') (66 prosenttia).

Väitetyt lentoasemamaksualennukset

Lentoasema tarjoaa kantelijan toimittamien ja tiedotusvälineissä ⁽²⁾ julkaistujen tietojen mukaan kaikki lentoasemapalvelut Ryanairille pakettihintaan. Hinnan väitetään kattavan ne lennonvalmistelupalvelut ja muut ilma-aluksiin liittyvät palvelut, matkustajapalvelut, asematasopalvelut, lastaus-, viestintä- ja lentotoimintapalvelut, tukipalvelut sekä terminaali- ja infrastruktuuripalvelut, joista Ryanairin on maksettava palvelumaksu.

⁽²⁾ <http://relax.etrend.sk/65787/cestovanie/ryanair-si-poistil-bratislava>

Palvelumaksun määrä riippuu väitteiden mukaan siitä, harjoit- taako lentoyhtiö liikennöintiä uuteen reittiliikenteen kohteeseen vai nykyiseen lentokohteeseen. Komission hallussa olevien tietojen mukaan uudella reittiliikenteen kohteella tarkoitetaan sopimuksessa lentoasemaa eikä kaupunkia. Ryanairin saamiin alennusten määrä verrattuna ilmailukäsikirjan (AIP) mukaisiin maksuihin on sopimuksen ensimmäisenä voimassaolovuotena

- 1 460 EUR/lento (48 prosentin alennus) uusiin reittiliiken- teen kohteisiin, ja
- 960 EUR/lento (31 prosentin alennus) nykyisiin lentokohtei- siin.

Alennukseen ei sisälly etuja, jotka seuraavat paikoitusmaksun sisällyttämisestä sovittuun palvelumaksuun. Jos jatkossa otetaan käyttöön uusia maksuja, joita Ryanairin ei tarvitse maksaa, ero alennettujen maksujen ja ilmailukäsikirjan mukaisten maksujen välillä kasvaa vieläkin suuremmaksi.

Slovakian viranomaisten huomautukset

Slovakian viranomaiset myöntävät, että lentoasema ja Ryanair ovat tehneet sopimuksen. Viranomaiset eivät kuitenkaan suostu toimittamaan komissiolle sopimusehtoja. Slovakian viran- omaisten mukaan BTS toimii lentoaseman pitäjänä minkä tahansa markkinayrityksen tapaan eli se määrittelee lentoliiken- teen harjoittajilta lentoasemalla tarjottavista palveluista perittävät hinnat jokaisen lentoyhtiön kanssa erikseen neuvoteltuaan niiden kanssa eli tehtyään osapuolia tyydyttävän sopimuksen omien liiketoimintaperiaatteidensa mukaisesti. Ministeriö ei katso, että sopimus vaikuttaisi millään tavalla muiden lento- liikenteen harjoittajien toimintaan lentoasemalla.

Slovakian viranomaisten näkemyksen mukaan Slovakian tasa- valta ilmailuviranomaisten julkaisema ilmailukäsikirja ei tässä yhteydessä vastaa yleisesti sitovaa lainsäädäntöä, joten se ei sido BTS:ää, vaan sisältää ainoastaan suosituksia.

TOIMENPITEEN ARVIOINTI

Valtion varat

Komissio panee merkille seuraavat seikat:

- Rahasto, joka on BTS:n enemmistöosakas, perustettiin Slova- kian kansallisneuvoston antamalla lailla. Slovakian tasavalta kansallisneuvosto hyväksyy rahaston talousarvion. Slovakian tasavalta kansallisneuvosto nimittää johtokunnan (rahaston pääelin) puheenjohtajan, varapuheenjohtajan ja muut seit- semän jäsentä Slovakian hallituksen tai Slovakian tasavalta

kansallisneuvoston valiokunnan ehdotuksesta. Slovakian tasavalta kansallisneuvosto nimittää myös rahaston hallinto- neuvoston jäsenet ⁽³⁾.

- Rahaston perussäännön mukaan ”rahasto, ministeriö, perustajat ja hallitus tekevät yhteistyötä rahaston toiminnoissa, jotka liittyvät yritysten perustamiseen yksityistämistuen turvin, sekä myös muissa toiminnoissa” ⁽⁴⁾.
- BTS:n osakkeenomistajat nimittivät 22. lokakuuta 2007 BTS:n johtokunnan uuden puheenjohtajan Slovakian tasa- valta liikenne-, posti- ja televiestintäministeriön ehdotuk- sesta. Lentoaseman verkkosivuilla julkaistun lehdistötiedot- teen ⁽⁵⁾ mukaan ”tällaisten muutosten tavoitteena on ennen kaikkea kasvattaa tärkeimpien osakkaiden — Slovakian liikenne-, posti ja televiestintäministeriön sekä Slovakian kansallisuusomai- suusrahaston — päätöksentekovaltaa ja erottaa toisistaan lento- aseman tavanomaiseen toimintaan ja kehittämisprosessien hallin- nointiin liittyvät toiminnot”.
- Lentoasematoiminnan harjoittamisella on merkittäviä vaiku- tuksia moniin politiikanaloihin: liikennepolitiikkaan, alueelli- seen tai kansalliseen talouskehityspolitiikkaan sekä kaupungin tai valtion suunnittelupolitiikkaan. Viranomaiset ovat yleensä osallisia, kun lentoaseman johtaja tekee päätöksiä, jotka vaikuttavat kyseisen infrastruktuurin kehitykseen pitkällä aikavälillä.

Komissio ei edellä esitettyjen näkökohtien valossa voi tässä vaiheessa sulkea pois sitä mahdollisuutta, että sopimuksen tekoa koskeva päätös on viranomaisten vastuulla ja koskee valtion varoja.

Valikoiva taloudellinen etu

Komission on arvioitava, tekikö lentoasema sopimuksen tuot- tavuusnäköymien ohjaamana. Komissio panee merkille seuraavat seikat:

- Sopimus tehtiin ilmeisesti lentoaseman yksityistämisprom-essin aikana, väitteiden mukaan viimeisenä tarjousten jättö- päivänä. Valituksi tulleet tarjouksentekijät kertoivat tiedotus- välineille, että ne eivät olleet sopimuksesta tietoisia ⁽⁶⁾. Siksi ne eivät yksityistämistarjousta valmistellessaan olleet ottaneet liiketoimintamallissaan huomioon sopimuksesta johtuvia velvoitteita. Tästä voidaan päätellä, että jos sopimuksen ehdot olivat lentoasemalle suotuisat, ne olisivat oikeuttaneet korkeampien hintojen asettamisen yksityistämisprom-essissa.

⁽³⁾ <http://www.natfund.gov.sk/english/index.html>

⁽⁴⁾ Laki 92/1991, 27 §:n 4 momentti.

⁽⁵⁾ <http://www.airportbratislava.sk/63/44.html>

⁽⁶⁾ <http://www.airportbratislava.sk/files/docs/VVS%20BTS%202006.pdf>

- Väitteiden mukaan alennusjärjestelmä ei myöskään edellytä matkustajamäärän lisäämistä.
- Lentoaseman verkkosivuilla julkaistussa vuoden 2006 vuosikertomuksessa todetaan lisäksi, että ”yhtiön johto ei ollut osakeidenmyyntisopimuksen tekoa edeltävänä aikana yrittänyt ratkaista pitkällä tähtäimellä lentoyhtiöiden (SkyEurope) kanssa tehtyjen sopimusten vakavia vaikutuksia ja oli tehnyt uusia sopimuksia (Ryanairin kanssa) analysoimatta palveluja tai analysoimatta niitä kilpailun näkökulmasta” (7).
- Slovakian tiedotusvälineiden mukaan Ryanair oli lisäksi ilmaissut suhtautuvansa hyvin kielteisesti lentoaseman yksityistämiseen (8). Jotkut tiedotusvälineet väittivät, että Ryanairin kielteisen yksityistämiskannan ja sen lentoaseman kanssa tekemän sopimuksen välillä oli yhteys. Tämä näyttää viittaavan siihen, että sopimuksen tekeminen oli mahdollista vain valtion omistaman lentoaseman kanssa eikä se olisi tullut kyseeseen, jos lentoasema olisi ollut yksityisomistuksessa.

Komissio epäilee tästä syystä, voidaanko BTS:n toiminnan katsoa perustuneen tuottavuusnäkömiin. Näin ollen se ei voi sulkea pois mahdollisuutta, että sopimus toi Ryanairille etuja, joita se ei olisi saanut tavanomaisissa markkinaolosuhteissa.

Vaikutukset jäsenvaltioiden väliseen kauppaan ja kilpailuun

Lentoasemapalvelumarkkinat ovat kilpailulle avoimet, joten käsiteltävänä oleva toimenpide saattaa vaikuttaa jäsenvaltioiden väliseen kilpailuun ja kauppaan.

Päätelmä

Komissio katsoo edellä esitetyn valossa ja ottaen huomioon, että Slovakian viranomaiset eivät toimittaneet komissiolle sopimusehtoja eivätkä selostaneet yksityiskohtaisesti sopimuksen tekoon johtaneita olosuhteita, että Ryanair sai komission hallussa olevien tietojen perusteella valtiontukea sellaisen lentoasemamaksuista myönnettyjen alennusten muodossa, joita se ei olisi saanut tavanomaisissa markkinaolosuhteissa.

Näin ollen komission on arvioitava toimenpiteen soveltuvuus yhteismarkkinoille, elleivät Slovakian viranomaiset esitä sopimukselle taloudellisia perusteluja tai toiminta muita sellaisia tietoja, jotka osoittaisivat, että kyseessä ei ole Ryanairille myönnetty tuki.

TOIMENPITEEN SOVELTUVUUS YHTEISMARKKINOILLE

Komissio katsoo, että perustamissopimuksen 87 artiklan 3 kohdan c alakohta ja komission tiedonanto lentoasemien

rahoittamisesta ja alueellisilta lentoasemilta liikennöivien lentoyhtiöiden toiminnan aloittamista koskevasta valtioneudesta (jäljempänä 'vuoden 2005 suuntaviivat') (9) muodostavat oikeusperustan käsiteltävänä olevan toimenpiteen yhteismarkkinoille soveltuvuuden arvioinnille. Vuoden 2005 suuntaviivojen 79 kohdassa asetetaan useita edellytyksiä, joiden on täyttyvä, jotta tällaisen aloitustuen voidaan katsoa soveltuvan yhteismarkkinoille. Komissio epäilee seuraavien näkökohtien toteutumista käsiteltävänä olevassa tapauksessa johtuen ennen kaikkea siitä, että sillä ei ole tietoa sopimusehdoista.

- Vaikuttaa siltä, että edullisempi lentoasemamaksu liittyy väitetysti uusiin lentoasemiin pikemminkin kuin uusiin määränpäihin. Slovakian viranomaisia pyydetään ilmoittamaan, mitä reittejä ne pitävät ”uusina lentokohteina”. Viranomaisia pyydetään myös toimittamaan luettelo muiden Bratislavasta ja Bratislavaan liikennöivien lentoyhtiöiden reiteistä.

- Vaikuttaa siltä, että Ryanairille nykyisiä lentokohteita varten myönnetty alennus on voimassa kymmenen vuotta (sopimuksen voimassaoloajan). Uusiin reittiliikenteen kohteisiin sovellettavan lentoasemamaksun on määrä nousta joka vuosi siten, että se saavuttaa nykyisiin lentokohteisiin sovellettavien lentoasemamaksujen tason kuudessa vuodessa. Slovakian viranomaiset eivät ole toimittaneet tietoja reittien kannattavuudesta.

- Ei ole selvää, liittyykö väitetty lentoasemamaksujen alennus uusien reittien avaamisesta aiheutuvien ylimääräisten kustannusten korvaamiseen. Lisäksi vaikuttaa siltä, että alennuksia sovelletaan myös nykyisiin lentokohteisiin.

- Väitetty tuki ei näytä olevan yhteensopiva 79 kohdan f alakohdassa vahvistettujen enimmäisprosenttiosuuksien ja tuen enimmäiskeston kanssa.

- Millekään muulle lentoyhtiölle ei ilmeisesti ole tarjottu yhtä edullisia maksuja eikä niille ole tiedotettu sopimuksen teko-prosessista.

- Slovakian viranomaiset väittivät, että lentoasemaa hoitava yritys toimi sopimusta tehdessään markkinasijoittajan tapaan, mutta komissiolle ei silti ole toimitettu liiketoimintasuunnitelmaa, joka osoittaisi kyseisten reittien kannattavuuden. Slovakian viranomaiset eivät esittäneet minkäänlaista selvitystä siitä, mitkä ovat uusien reittien vaikutukset kilpaileviin reitteihin.

- Komissiolla ei ole näyttöä siitä, että tiedot väitetystä Bratislavan lentoasemalle/lentoasemalta suuntautuvia reittejä koskevasta valtioneudesta olisivat julkisesti saatavilla. Tuen saaja on ilmeisesti valittu käyttämättä avointa menettelyä. Komissio ei ole tietoinen minkäänlaisesta seuraamusmekanismista.

(7) <http://relax.etrend.sk/65787/cestovanie/ryanair-si-poistil-bratislava>

(8) http://www.tvojepeniaze.sk/urad-neodsuhlasi-predaj-letisk-dmm-/sk_pludia.asp?c=A060813_194625_sk_pludia_p04

(9) EUVL C 312, 9.12.2005, s. 1.

Näin ollen komissio epäilee, täyttyvätkö soveltuvuutta koskevat vuoden 2005 suuntaviivoissa asetetut ehdot käsiteltävänä olevassa tapauksessa.

PÄÄTELMÄT

Komissio epäilee edellä esitetyn soveltuvuusarvioinnin perusteella, voidaanko valtiontukitoimenpide katsoa EY:n perustamis-sopimuksen 87 artiklan 3 kohdan c alakohdan nojalla yhteis-markkinoille soveltuvaksi. Komissio on siksi päättänyt aloittaa EY:n perustamis-sopimuksen 88 artiklan 2 kohdassa tarkoitettun menettelyn neuvoston asetuksen (EY) N:o 659/1999 6 artiklan mukaisesti.

Komissio kehottaa edellä esitettyjen näkökohtien valossa ja asetuksen (EY) N:o 659/1999 10 artiklan mukaisesti Slovakiaa tasavalta toimittamaan kuukauden kuluessa tämän kirjeen vastaanottamisesta kaikki asiakirjat ja tiedot, jotka ovat tarpeen tuen/toimenpiteen arvioimiseksi, ja ennen kaikkea Bratislavan lentoaseman Ryanair-lentoyhtiön kanssa tekemän sopimuksen ehdot. Muussa tapauksessa komissio tekee päätöksen käytettävissä olevien tietojen perusteella. Komissio pyytää kansallisia viranomaisia toimittamaan välittömästi jäljennöksen tästä kirjeestä mahdolliselle tuensaajalle.

Komissio muistuttaa Slovakiaa tasavalta EY:n perustamis-sopimuksen 88 artiklan 3 kohdan lykkäävästä vaikutuksesta ja viittaa asetuksen (EY) N:o 659/1999 14 artiklaan, jossa säädetään, että kaikki sääntöjenvastainen tuki voidaan periä tuensaajalta takaisin.

Komissio ilmoittaa Slovakian tasavalalle tiedottavansa asiasta asianomaisille julkistamalla tämän kirjeen ja julkaisemalla siitä tiivistelmän *Euroopan unionin virallisessa lehdessä*. Komissio tiedottaa asiasta myös ETA-sopimuksen allekirjoittaneiden EFTA-maiden asianomaisille julkaisemalla tiedonannon *Euroopan unionin virallisen lehden* ETA-täydennysosassa sekä EFTA:n valvontaviranomaiselle lähettämällä sille jäljennöksen tästä kirjeestä. Kaikkia mainittuja asianomaisia kehoitetaan esittämään huomautuksensa kuukauden kuluessa julkaisupäivästä.

KIRJEEN TEKSTI

”1. Komisia oznamuje Slovenskej republike, že po preskúmaní informácií o uvedenom opatrení, ktoré poskytli slovenské orgány, sa rozhodla začať konanie stanovené v článku 88 ods. 2 Zmluvy o ES.

2. Komisia ukľadá Slovenskej republike, aby poskytla informácie, o ktoré Komisia požiadala listom z 9. januára 2007, na ktorý, napriek upomienke zo 6. júna 2007, nedostala uspokojivú odpoveď.

1. POSTUP

3. Komisia dostala listom z 11. decembra 2006, ktorý zaevidovala 13. decembra 2006, sťažnosť na údajnú nezákonnú

štátnu pomoc, ktorú poskytl Slovenská republika írskej leteckej spoločnosti Ryanair. Sťažnosť bola pôvodne zaevidovaná pod referenčným označením CP22/2007.

4. Komisia požiadala listom z 9. januára 2007 o objasnenia údajnej nezákonnej pomoci, najmä pokiaľ ide o podmienky zmluvy v súvislosti s poplatkami za poskytovanie letiskových služieb uzatvorenej medzi bratislavským letiskom a spoločnosťou Ryanair (ďalej len ‚zmluva‘). Slovenské orgány listom z 3. januára 2007, ktorý Komisia zaevidovala 9. januára 2007, odmietli Komisiu poskytnúť podmienky zmluvy.

5. Komisia zaslala listom zo 6. júna 2007 slovenským orgánom upomienku, pričom upriamila ich pozornosť na ustanovenia článku 10 ods. 3 (príkaz na poskytnutie informácie) a na ustanovenia článku 6 ods. 1 (konanie vo veci formálneho zisťovania) nariadenia (ES) č. 659/1999 ⁽¹⁰⁾.

6. Slovenské orgány listom z 3. júla 2007 požiadali o predĺženie mesačnej lehoty na odpoveď do 15. augusta 2007. Komisia listom z 12. júla 2007 s predĺžením lehoty súhlasila.

7. Slovenské orgány listom zo 17. augusta 2007, ktorý Komisia zaevidovala 21. augusta 2007, potvrdili svoje odmietnutie poskytnúť požadované informácie na základe toho, že Ryanair nesúhlasí so sprístupnením obsahu zmluvy. Slovenské orgány zároveň informovali, že ‚vyvíjajú ďalšie úsilie o bezodkladné zabezpečenie ... informácií‘. Komisia dosiaľ žiadne informácie nedostala.

2. OPIS OPATRENIA

2.1. Úvod

8. Na základe informácií, ktoré predložil sťažovateľ a ktoré uviedli médiá ⁽¹¹⁾, bratislavské letisko poskytlo spoločnosti Ryanair na základe uvedenej zmluvy zníženie letiskových poplatkov na nové plánované a existujúce destinácie. Zmluva bola uzatvorená v decembri 2005 a platí do roku 2016.

2.2. Informácie o bratislavskom letisku

9. Bratislavské letisko je hlavným medzinárodným letiskom Slovenskej republiky. V roku 2006 letisko vybavilo 1 937 642 cestujúcich.

10. Prevádzkuje ho akciová spoločnosť Letisko M. R. Štefánika – Airport Bratislava, a.s. (ďalej len ‚BTS‘ alebo ‚letisko‘). Akcionári BTS sú:

— Ministerstvo dopravy, pôšt a telekomunikácií Slovenskej republiky (34 %),

⁽¹⁰⁾ Nariadenie Rady (ES) č. 659/1999 z 22. marca 1999 ustanovujúce podrobné pravidlá na uplatňovanie článku 93 Zmluvy o ES (Ú. v. ES L 83, 27.3.1999, s. 1).

⁽¹¹⁾ ETREND, 31. marec 2006, <http://relax.etrend.sk/65787/cestovanie/ryanair-si-poistil-bratislavu; Pravda.sk>.

- Fond národného majetku Slovenskej republiky (ďalej len „Fond národného majetku“) (66 %).
11. Fond národného majetku je právnickou osobou a bol zriadený v roku 1991 zákonom Slovenskej národnej rady č. 253/1991 Zb. o pôsobnosti orgánov Slovenskej republiky vo veciach prevodov majetku štátu na iné osoby a o Fonde národného majetku Slovenskej republiky⁽¹²⁾. Účelom jeho existencie a jeho hlavnou činnosťou je prevod štátneho majetku určeného na privatizáciu na neštátne subjekty.
12. Fond je pod priamym dohľadom Národnej rady Slovenskej republiky, ktorej sa predkladá na schválenie rozpočet Fondu spolu s návrhmi na použitie majetku Fondu v zmysle par. 28 ods. 3 písm. b) zákona, ročná účtovná závierka a výročná správa o činnosti Fondu⁽¹³⁾.
13. Proces plánovanej privatizácie letiska sa neukončil. Konzorcium TwoOne pozostávajúce zo subjektov Flughafen Wien AG (prevádzkovateľ viedenského letiska Schwechat), Austrian Raiffeisen Zentralbank a slovenskej skupiny Penta Investments podnikajúcej v oblasti private equity zvíťazilo vo februári 2006 vo výberovom ponukovom konaní na 66-percentný podiel prevádzkovateľa letiska. Transakcia však v polovici augusta 2006 nezískala súhlas Protimonopolného úradu Slovenskej republiky s odôvodnením, že by sa tým vytvoril regionálny monopol a negatívne by to ovplyvnilo ceny a kvalitu služieb na letisku.
14. Za posledné tri roky sa objem cestujúcich na letisku zvýšil o 400 %. Očakáva sa, že za rok 2007 tento počet vzrastie o 20 %. Z týchto dôvodov letisko plánuje rozvoj svojej infraštruktúry s cieľom reagovať na zvýšenie prepravy.
15. Kým projektová štúdia o „rozšírení kapacity bratislavského letiska s prihliadnutím na zákony a iné právne predpisy Európskej únie, ako aj na zvýšené bezpečnostné požiadavky Európskej únie“ bola spolufinancovaná z grantu TEN-T⁽¹⁴⁾, v súčasnosti nie je jasné, z akých zdrojov sa táto plánovaná investícia do infraštruktúry bude financovať.
- 2.3. Podmienky zmluvy medzi letiskom a spoločnosťou Ryanair**
- 2.3.1. *Informácie, ktoré poskytl sťažovateľ a médiá*
16. Na základe informácií, ktoré poskytol sťažovateľ a ktoré uverejnili médiá⁽¹⁵⁾, letisko poskytuje spoločnosti Ryanair všetky letiskové služby za cenu v jednom „balíku“. Táto cena údajne zahŕňa vybavenie lietadla (handling) a súvisiace služby, použitie letiska cestujúcimi, služby na vybavovacej ploche, riadenie uloženia nákladu, komunikáciu a letové činnosti, podporné služby, terminálové a infraštruktúrne služby, za ktoré musí Ryanair platiť „odplatu za služby“.
17. Výška odplaty za služby sa údajne líši v závislosti od toho, či letecká spoločnosť prevádzkuje novú plánovanú destináciu alebo existujúcu destináciu. Na základe informácií, ktoré má Komisia, sa zmluva vo vymedzení pojmu nová plánovaná destinácia odvoláva na letisko, a nie na mesto (t. j. let na letisko, na ktoré predtým nelietal iný dopravca, sa bude posudzovať ako nová plánovaná destinácia, a to aj v prípade, ak iný dopravca už prevádzkuje lety do toho istého mesta, ale na iné letisko).
18. Uplatňované odplaty sú údajne výrazne nižšie ako v sadzobníku odplát uverejnenom v leteckej informačnej príručke (ďalej len „AIP“). Sťažovateľ poskytol Komisii sadzobník odplát uverejnený v AIP a platný od decembra 2005⁽¹⁶⁾:
- odplata za pristátie: 425 SKK (približne 11,20 EUR) na tonu (maximálna vzletová hmotnosť – MTOM),
  - odplata za parkovanie lietadiel: 9 SKK (približne 0,237 EUR) na tonu na hodinu,
  - odplata za použitie letiska cestujúcimi: 490 SKK (približne 12,90 EUR) na cestujúceho,
  - odplata za približovacie riadenie a riadenie letovej prevádzky: 230 SKK (približne 6,07 EUR) na tonu.
19. Ak by sa spoločnosti Ryanair vyrubili odplaty podľa AIP, musela by letisku platiť tieto odplaty⁽¹⁷⁾ na jednu obrátku lietadla:
- odplata za pristátie: 780 EUR,
  - odplata za použitie letiska cestujúcimi: 2 030 EUR,
  - odplaty za pozemnú obsluhu sa riadia samostatnou zmluvou medzi letiskom a leteckou spoločnosťou. Veľmi konkurencieschopný poplatok za handling predstavuje podľa sťažovateľa sumu približne 250 EUR za jedno lietadlo.
20. Celková suma odplát, ktoré by Ryanair musel zaplatiť, by predstavovala približne 3 060 EUR na jednu obrátku lietadla.
21. Podľa sťažovateľa však zmluva údajne poskytuje výrazné zníženie odplát – s daným percentuálnym využitím kapacity lietadla (157 cestujúcich) Ryanair platí letisku celkový poplatok [...] (*) EUR na jedného cestujúceho ([...] EUR/157) (odlet + prílet)⁽¹⁸⁾ na novej plánovanej destinácii.
22. Podľa sťažovateľa sa bude táto odplata za služby uplatňovať počas prvých 12 mesiacov trvania zmluvy. Za každý nasledujúci rok sa odplata za služby pre nové plánované destinácie zvýši o [...] EUR. Po prvých šiestich rokoch trvania zmluvy sa odplata za služby platná pre nové plánované destinácie bude rovná odplate za služby platnej pre existujúce destinácie. Odplata za služby pre existujúce destinácie predstavuje údajne [...] EUR/na jeden Boeing 737-800 (odlet + prílet).

⁽¹²⁾ Podrobné informácie o FNM sa nachádzajú na stránke: <http://www.natfund.gov.sk/>

⁽¹³⁾ Výročná správa za rok 2006 je uverejnená na stránke: <http://www.natfund.gov.sk/index.html>

⁽¹⁴⁾ Projekt 2004-SK-92801. Celkové náklady 2,2 milióna EUR, grant TEN-T 1,1 milióna EUR.

⁽¹⁵⁾ <http://relax.etrend.sk/65787/cestovanie/ryanair-si-poistil-bratislavu>

⁽¹⁶⁾ Odplata za pristátie, odplata za parkovanie lietadiel a odplata za použitie letiska cestujúcimi sa platí letisku. Odplaty za približovacie a letiskové riadenie vyberajú Letové prevádzkové služby Slovenskej republiky.

⁽¹⁷⁾ Dôverné obchodné tajomstvo. Pri výpočtoch sa použil príklad lietadla Boeing 737-800 so 189 sedadlami, MTOM – 69,9 s percentuálnym využitím kapacity lietadla 83 %.

(*) Dôverné informácie.

⁽¹⁸⁾ Odlet + prílet.

23. Celkové zľavy poskytnuté spoločnosti Ryanair v porovnaní s odplatami podľa AIP počas prvého roku platnosti zmluvy potom predstavujú:

- [...] EUR na jeden let (t. j. zľava 48 %) pre nové plánované destinácie, a
- [...] EUR na jeden let (t. j. zľava 31 %) pre existujúce destinácie.

24. Táto zľava nezahŕňa výhody vyplývajúce z toho, že odplata za parkovanie lietadla je zahrnutá v dohodnutej odplate za služby. Prípadné zavedenie nových odplát v budúcnosti, ktoré by Ryanair nemusel platiť, by ešte viac zväčšili rozdiel medzi zľavnenou sadzbou a sadzbou podľa AIP.

2.3.2. Informácie uverejnené na internetovej stránke spoločnosti Ryanair

25. Na základe informácií uverejnených na internetovej stránke (www.ryanair.com) sa ukazuje, že Ryanair vyberá od všetkých cestujúcich s odletom z Bratislavy tieto poplatky:

- 13,74 EUR letiskové poplatky,
- 5 EUR poplatok za použitie letiska cestujúcimi,
- 5,79 EUR poistenie a poplatok za invalidný vozík.

26. Poplatky sú totožné pre všetkých deväť destinácií, ktoré Ryanair v súčasnosti prevádzkuje do/z Bratislavy – Štokholm (Skavsta), Miláno, Londýn (Stansted), Gerona, Hahn, East Midlands, Dublin, Bristol a Brémy.

2.3.3. Pripomienky slovenských orgánov

27. Slovenské orgány pripúšťajú, že zmluva medzi letiskom a spoločnosťou Ryanair existuje. Odmietajú však poskytnúť Komisii podmienky zmluvy.

28. Po prvé, slovenské orgány argumentujú, že väčšinou akcionár, Fond, nie je orgánom štátnej správy. Po druhé, argumentujú, že ‚zmluva obsahuje dojednania zmluvných strán, podľa ktorých celý obsah zmluvy je prísne dôverný a nemôžu ‚bez súhlasu spoločností BTS a Ryanair detailne odpovedať na otázku týkajúcu sa konkretizácie poplatkov‘⁽¹⁹⁾. Vo svojom liste zo 17. augusta 2007 objasnili, že podmienky zmluvy nemožno poskytnúť ‚vzhľadom na stanovisko spoločnosti Ryanair, ktorá nesúhlasí so sprístupnením obsahu zmluvy vzhľadom na jej dôvernosť‘.

29. Z týchto dôvodov slovenské orgány odmietli sprístupniť podmienky zmluvy a uvádzajú, že ministerstvu ako akcionárovi spoločnosti BTS ‚nie je známe, že by leteckej spoločnosti Ryanair bola v porovnaní s jej konkurentmi poskytnutá značná zľava pri letiskových poplatkoch na nové plánované a existujúce destinácie pre spoje na bratislavské letisko a z bratislavského letiska‘⁽²⁰⁾.

30. Slovenské orgány argumentujú, že BTS sa ako prevádzkovateľ letiska správa ako každý iný podnikateľ na trhu, t. j. odplaty za služby poskytované leteckým prepravcom na letisku určuje vo vzťahu ku každému leteckému prepravcovi individuálne na základe negociácie, t. j. dohodou strán a v súlade so svojou obchodnou politikou. V súvislosti s týmito odplatami nevykonáva ministerstvo, ako menšinový akcionár prevádzkovateľa letiska, voči prevádzkovateľovi letiska žiadnu priamu ani nepriamu regulačnú kompetenciu

z pozície verejnej authority. Domnievajú sa, že poskytovanie zliav vo všeobecnosti je vo vzťahu k všetkým leteckým spoločnostiam bežnou praktikou, keďže zľavy ‚motivujú leteckých prepravcov na letisko privádzať vyšší objem pasažierov, čím umožňujú prevádzkovateľovi letiska – BTS, generovať vyššie príjmy, a to jednak z odplát za služby poskytované leteckým prepravcom a jednak z iných komerčných činností BTS na letisku nesúvisiacich s leteckou prepravou a smerujúcich k zatraktívneniu letiska pre cestujúcich, t. j. podpora činností leteckých prepravcov prináša priamo podporu pre rozvoj samotného letiska‘.

31. Slovenské orgány argumentujú, že letecká informačná príručka AIP, ktorú vydávajú Letové prevádzkové služby Slovenskej republiky, nemá v tejto súvislosti povahu všeobecne záväzného právneho predpisu, a preto nie je pre BTS záväzná a môže mať len odporúčajúci charakter.

32. Avšak slovenské orgány tiež uvádzajú, že ministerstvo ako akcionár BTS očakáva prínos zo zmluvy v nasledovnom:

- ‚časovou obmedzenou podporou otvorenia poskytovaniu služieb na nových trasách alebo nových termínov odletov sa umožní zvýšenie počtu cestujúcich prepravených z letiska, zvýšenie počtu cestujúcich na letisku bude mať pozitívny dopad na ziskovosť BTS a tým na celkový ekonomický rozvoj letiska,

- podpora rozvoja konkurencieschopnej a kvalitnej leteckej dopravy na nových destináciách, ktoré pri ich zavedení nie sú ziskové, avšak sú kľúčové z hľadiska ich dôležitosti dostupnosti pre verejnosť. Tieto je potrebné zabezpečiť dostatočnou mierou stability, kontinuity a pravidelnosti, čo zmluva umožňuje. Tieto letecké spojenia sú podľa akcionára – ministerstva dôležité z hľadiska ekonomického rozvoja regiónu a možného prílevu investícií a iných sekundárnych a terciárnych ekonomických efektov, v čom vidí ďalší prínos zmluvy‘⁽²⁰⁾.

33. Ministerstvo neočakáva, že by zmluva mala akýkoľvek dosah na prevádzku iných leteckých prepravcov na letisku.

3. POSÚDENIE

3.1. Existencia pomoci

34. V zmysle článku 87 ods. 1 Zmluvy o ES ‚pomoc poskytovaná členským štátom alebo akoukoľvek formou zo štátnych prostriedkov, ktorá naruša hospodársku súťaž alebo hrozí narušením hospodárskej súťaže tým, že zvýhodňuje určitých podnikateľov alebo výrobu určitých druhov tovaru, je nezlučiteľná so spoločným trhom, pokiaľ ovplyvňuje obchod medzi členskými štátmi‘.

35. Kritériá ustanovené v článku 87 ods. 1 sú kumulatívne. Preto na určenie toho, či oznámené opatrenia predstavujú štátnu pomoc v zmysle článku 87 ods. 1 Zmluvy o ES, musia byť splnené všetky nasledujúce podmienky. Konkrétne, finančná podpora:

- je udeľovaná štátom alebo prostredníctvom štátnych zdrojov,

- uprednostňuje určité podniky alebo výrobu určitých tovarov,

⁽¹⁹⁾ List z 9. marca 2007.

⁽²⁰⁾ Tamtiež.

- narúša alebo hrozí narušením hospodárskej súťaže, a
- ovplyvňuje obchod medzi členskými štátmi.

3.1.1. Štátne zdroje

36. Pojem štátna pomoc sa vzťahuje na každú výhodu, ktorá sa udeľuje priamo či nepriamo, je financovaná zo štátnych zdrojov, udeľuje ju samotný štát alebo akýkoľvek sprostredkovateľský subjekt konajúci na základe právomocí, ktoré mu boli zverené.
37. Po prvé, slovenské orgány argumentujú, že FNM nie je orgánom štátnej správy a že Ministerstvo dopravy, pôšt a telekomunikácií je iba menšinovým akcionárom BTS. Zastávajú preto názor, že ‚orgány štátnej správy nie sú priamo zainteresované na zmluvách uzavieraných medzi BTS a leteckými prepravcami‘⁽²¹⁾.
38. Súdny dvor však uviedol, že ‚existencia pravidiel zabezpečujúcich, že verejný orgán zostáva nezávislý od iných orgánov, nespochybňuje samotnú zásadu verejného charakteru tohto orgánu. Právne predpisy Spoločenstva nepripúšťajú, aby samotný fakt vytvorenia samostatných inštitúcií poverených pridelovaním pomoci umožňoval obchádzanie pravidiel štátnej pomoci‘⁽²²⁾.
39. V súvislosti s charakterom činností Fondu (ktorý vlastní 66 % podiel v BTS) Komisia podotýka, že:
- Fond, ktorý je väčšinovým akcionárom BTS, bol zriadený zákonom Národnej rady Slovenskej republiky,
  - Národná rada Slovenskej republiky schvaľuje rozpočet Fondu,
  - prezident, viceprezident a ďalší siedmi členovia prezídia (hlavný orgán Fondu) sú menovaní, na návrh vlády Slovenskej republiky alebo výboru Národnej rady Slovenskej republiky, Národnou radou Slovenskej republiky,
  - členov dozornej rady Fondu taktiež vymenúva Národná rada Slovenskej republiky⁽²³⁾,
  - ako sa uvádza v jeho štatúte, existuje ‚vzájomná súčinnosť Fondu, ministerstva, zakladateľov a vlády pri výkone jeho funkcie zakladateľa obchodných spoločností založených podľa rozhodnutí o privatizácii a pri výkone jeho ďalších činností‘⁽²⁴⁾.
40. Dá sa preto vyvodiť, že Fond má verejnú povahu a jeho zdroje je možné považovať za verejné zdroje.
41. Po druhé, slovenské orgány argumentujú, že letisko nie je prevádzkované orgánom štátnej správy, ale akciovou spoločnosťou BTS a.s. konajúcou podľa obchodného zákonníka.
42. V rozsudku v prípade Stardust Marine Súdny dvor uviedol, že: ‚samotný fakt, že verejný podnik bol zriadený vo forme kapitálovej spoločnosti v zmysle súkromného práva, sa

nemôže, so zreteľom na autonómiu, ktorú by mu táto právna forma mohla zverovať, považovať za dostatočný na to, aby sa vylúčila možnosť, že opatrenie pomoci, ktoré takáto spoločnosť prijme, by bolo pripísateľné štátu‘⁽²⁵⁾.

43. Avšak ‚... samotný fakt, že verejný podnik je pod kontrolou štátu, nepostačuje na to, aby sa opatrenia, ktoré tento podnik prijíma, ako napríklad predmetné opatrenia finančnej pomoci, pripisovali štátu. Je tiež potrebné preskúmať, či sa verejné orgány majú považovať za zaangažované akýmkoľvek spôsobom do schvaľovania týchto opatrení ...‘⁽²⁶⁾.
44. Súdny dvor uviedol, že: ‚pripísateľnosť opatrenia pomoci, ktoré prijal verejný podnik, štátu, možno dedukovať zo súboru ukazovateľov vyplývajúcich z okolností prípadu a z kontextu, v ktorom sa dané opatrenie prijalo‘, ako napríklad:

jeho začlenenie do štruktúr verejnej správy, charakter jeho činností a ich vykonávanie na trhu v bežných podmienkach hospodárskej súťaže so súkromnými prevádzkovateľmi, právny štatút podniku (v zmysle jeho podliehania verejnému právu alebo súkromnému právu obchodných spoločností), intenzita dohľadu verejných orgánov nad riadením podniku, alebo akýkoľvek iný ukazovateľ, ktorý by v konkrétnom prípade poukazoval na zaangažovanie verejných orgánov alebo nepravdepodobnosť ich nezaangažovania do prijímania opatrenia, aj so zreteľom na jeho rozsah, obsah alebo podmienky, ktoré obsahuje‘⁽²⁷⁾.

45. Pokiaľ ide o činnosť samotnej BTS, Komisia podotýka, že 22. októbra 2007 akcionári BTS vymenovali na návrh Ministerstva dopravy, pôšt a telekomunikácií Slovenskej republiky nového predsedu predstavenstva BTS. V tlačovej správe uverejnenej na internetovej stránke letiska sa uvádza, že⁽²⁸⁾:

‚Cieľom týchto zmien je najmä zvýšiť priechodnosť kľúčových rozhodnutí akcionárov – Ministerstva dopravy, pôšt a telekomunikácií SR (MDPT) a Fondu národného majetku SR (FNM) – ako i oddeliť riadenie bežnej prevádzky letiska od riadenia rozvojových procesov‘.

46. Pokiaľ ide vo všeobecnosti o prevádzku letiska, sú to činnosti, ktoré zohrávajú základnú úlohu vo viacerých politikách: v dopravnej politike, politike regionálneho alebo celoštátneho hospodárskeho rozvoja či politike územného plánovania. Verejné orgány vo všeobecnosti ‚nechýbajú‘, keď manažér letiska prijíma rozhodnutia, ktoré určujú dlhodobý rozvoj takejto infraštruktúry.
47. Na základe týchto skutočností sa zdá, že štát je schopný kontrolovať činnosť BTS. V tomto štádiu preto Komisia nemôže vylúčiť, že rozhodnutie týkajúce sa uzavretia uvedenej zmluvy je pripísateľné verejným orgánom a predstavuje štátne zdroje.

⁽²¹⁾ List z 9. marca 2007.

⁽²²⁾ Rozsudok súdu z 12. decembra 1996, T-358/94, Air France/Komisia, Zb. s. II-2109, ods. 62.

⁽²³⁾ <http://www.natfund.gov.sk/>

⁽²⁴⁾ Zákon č. 92/1991, par. 27 ods. 4.

⁽²⁵⁾ Rozsudok súdu zo 16. mája 2002, C-482/99, Francúzsko/Komisia, Zb. 2002, s. I-04397, ods. 57.

⁽²⁶⁾ Tamtiež, ods. 52.

⁽²⁷⁾ Tamtiež, ods. 55 a 56.

⁽²⁸⁾ <http://www.airportbratislava.sk/63/44.html>

3.1.2. *Selektívna ekonomická výhoda*

48. V tomto prípade nie je verejné financovanie všeobecným opatrením, keďže je nasmerované jedinému podniku – leteckej spoločnosti Ryanair. Iné letecké spoločnosti prevádzkujúce lety z bratislavského letiska a na bratislavské letisko podľa všetkého nemajú tie isté podmienky.
49. Slovenské orgány argumentujú, že BTS „sa správa ako každý iný podnikateľ na trhu, t. j. odpłaty za služby poskytované leteckým prepravcom na letisku určuje vo vzťahu ku každému leteckému prepravcovi individuálne na základe negóciácie, t. j. dohodou strán a v súlade so svojou obchodnou politikou“⁽²⁹⁾.
50. Komisia preto musí preskúmať, či v tomto konkrétnom prípade bolo správanie BTS a.s. správaním subjektu verejného sektora, alebo správaním investora v trhovej ekonomike.

Zásada investora v trhovom hospodárstve

51. Súdny dvor uviedol vo svojom rozsudku, že: „V tejto súvislosti by sa malo zdôrazniť, že podľa ustálenej judikatúry môžu investície verejných orgánov do kapitálu podnikov, nech majú akúkoľvek podobu, predstavovať štátnu pomoc, pokiaľ sú splnené podmienky stanovené v článku 87 (predtým článok 92)“⁽³⁰⁾.
52. V tom istom rozsudku Súdny dvor uviedol, že „S cieľom určiť, či majú takéto opatrenia povahu štátnej pomoci, je potrebné posúdiť, či by za podobných okolností súkromný investor, ktorý má veľkosť porovnateľnú s veľkosťou orgánov spravujúcich verejný sektor, mohol poskytnúť kapitál v tejto výške“. Súdny dvor dodal, že: „Je potrebné dodať, že hoci správanie súkromného investora, s ktorým treba porovnať intervenciu verejného investora sledujúceho ciele hospodárskej politiky, nemusí zodpovedať správaniu bežného investora, ktorý umiestňuje svoj kapitál s cieľom realizácie zisku v pomerne krátkom čase, musí zodpovedať aspoň správaniu súkromnej holdingovej spoločnosti alebo súkromnej skupiny podnikov, ktorá sleduje štrukturálnu politiku, či už všeobecnú alebo sektorovú, a riadi sa perspektívou rentability z dlhodobého hľadiska“⁽³¹⁾.
53. Komisia preto musí preskúmať, či sa v tomto danom prípade správanie bratislavského letiska riadilo perspektívou rentability a či výhoda, ktorú údajne spoločnosť Ryanair využíva, predstavuje výhodu, ktorú by za normálnych trhových podmienok nemohla využívať.
54. Zdá sa, že zmluva bola uzavretá v čase privatizácie letiska, a to údajne v posledný deň lehoty na predkladanie ponúk. Úspešní uchádzači informovali médiá, že neboli o zmluve informovaní⁽³²⁾. Z uvedeného dôvodu počas prípravy svojich ponúk na privatizáciu nezohľadnili vo svojich podnikateľských plánoch záväzky vyplývajúce zo zmluvy.

55. V ročnej správe z roku 2006 uverejnenej na internetovej stránke letiska sa okrem toho uvádza, že:

„Manažment spoločnosti v období pred ukončením zmluvy o predaji akcií dlhodobo neriešil závažné dopady vyplývajúce zo zmlúv s leteckými spoločnosťami (SkyEurope) a uzatváral nové zmluvy (Ryanair) bez náležitého rozboru služieb, alebo posúdenia ich postavenia z hľadiska súťaže“⁽³³⁾.

56. Slovenské médiá okrem toho informovali, že Ryanair zaujal veľmi negatívny postoj k privatizácii letiska⁽³⁴⁾. Niektoré médiá údajne spájali tento negatívny postoj spoločnosti Ryanair k privatizácii s jeho zmluvou s letiskom. Existujú náznaky, že uzavretie zmluvy bolo možné iba s letiskom v štátnom vlastníctve a nebolo by možné, keby bolo letisko v súkromnom vlastníctve.
57. Samotné slovenské orgány uvádzajú hľadisko „ekonomického rozvoja regiónu a možného prílevu investícií a iných sekundárnych a terciárnych ekonomických efektov“ ako jednu z výhod plynúcich zo zmluvy (pozri odsek 32 rozhodnutia).
58. Komisia preto pochybuje o tom, či sa správanie BTS riadilo perspektívami rentability. Nemožno tak vylúčiť, že uzavretím zmluvy bola spoločnosti Ryanair poskytnutá výhoda, ktorú by za normálnych trhových podmienok nemohla využívať.

3.1.3. *Vplyv na hospodársku súťaž a obchod medzi členskými štátmi*

59. Ak pomoc, ktorú poskytne členský štát podniku, posilní jeho postavenie v porovnaní s ostatnými podnikmi konkurujúcimi si v obchodovaní v rámci Spoločenstva, takéto podniky sa musia považovať za podniky ovplyvnené touto pomocou. Podľa ustálenej judikatúry⁽³⁵⁾ na to, aby opatrenie narušilo hospodársku súťaž, stačí, aby príjemca pomoci súťažil s inými podnikmi na trhoch, ktoré sú otvorené hospodárskej súťaži⁽³⁶⁾.
60. Súbor liberalizačných opatrení známy ako „tretí balík“, ktorý je v platnosti od roku 1993, umožnil všetkým leteckým dopravcom s licenciou Spoločenstva, aby mali od apríla 1997 prístup na vnútorný trh Spoločenstva bez akýchkoľvek obmedzení vrátane tarifných⁽³⁷⁾.

⁽³³⁾ <http://www.airportbratislava.sk/files/docs/V5%20BTS%202006.pdf>

⁽³⁴⁾ http://www.tvojepeňazie.sk/urad-neodsuhlasi-predaj-letisk-dmm-/sk_pludia.asp?c=A060813_194625_sk_pludia_p04

⁽³⁵⁾ Rozsudok Súdu prvého stupňa z 30. apríla 1998 vo veci T-214/95 Het Vlaamse Gewest/Komisia, Zb. 1998, s. II-717.

⁽³⁶⁾ V usmerneniach z roku 2005 Komisia uznala, že verejné financie poskytnuté letisku sa môžu použiť na udržanie letiskových poplatkov na umelo nízkej úrovni s cieľom zatraktívniť dopravu a môžu výrazne narušiť hospodársku súťaž (odsek 38).

⁽³⁷⁾ Nariadenie Rady (EHS) č. 2407/92 z 23. júla 1992 o licenciách leteckých dopravcov (Ú. v. ES L 240, 24.8.1992, s. 1), nariadenie Rady (EHS) č. 2408/92 z 23. júla 1992 o prístupe leteckých dopravcov Spoločenstva k letovým trasám v rámci Spoločenstva (Ú. v. ES L 240, 24.8.1992, s. 8) a nariadenie Rady (EHS) č. 2409/92 z 23. júla 1992 o cestovnom a sadzbách v leteckých dopravných službách (Ú. v. ES L 240, 24.8.1992, s. 15).

⁽²⁹⁾ List zo 7. marca 2007.

⁽³⁰⁾ Rozsudok Súdu prvého stupňa zo 6. marca 2003 v spojených veciach T-228/99 a T-233/99 Westdeutsche Landesbank Girozentrale a Land Nordrhein-Westfalen/Komisia Európskych spoločenstiev, C-305/89, ods. 18.

⁽³¹⁾ Tamtiež, ods. 19 – 20.

⁽³²⁾ <http://relax.etrend.sk/65787/cestovanie/ryanair-si-poistil-bratislavu>

61. Komisia uviedla v usmerneniach z roku 2005, že „Finančná pomoc vyplatená na začatie činnosti poskytuje ... leteckej spoločnosti výhody, a môže mať teda za následok porušenie rovnováhy medzi spoločnosťami, pretože príjemcovia pomoci umožňujú znížiť jeho prevádzkové náklady. Pomoc rovnako môže nepriamo narušiť hospodársku súťaž medzi letiskami tým, že podporuje rozvoj určitých letísk a prípadne tým, že nabáda určitú spoločnosť »premiestniť sa« z jedného letiska na druhé letisko a premiestniť linku z letiska Spoločenstva na regionálne letisko. V takomto prípade predstavuje daná pomoc obvykle štátnu pomoc a musí byť oznámená Komisii“ (odseky 77 a 78).
62. Je preto pravdepodobné, že dané opatrenie má vplyv na hospodársku súťaž a obchod medzi členskými štátmi.

3.1.4. Záver

63. Komisia vzhľadom na vyššie uvedené skutočnosti a vzhľadom na to, že jej slovenské orgány neposkytli podmienky zmluvy, ani podrobné informácie o okolnostiach, za ktorých sa obchod uzatvoril, usúdila na základe informácií, ktoré má k dispozícii, že spoločnosť Ryanair bola zvýhodnená štátnou pomocou v podobe zliav na letiskových poplatkoch, ktoré by jej za normálnych trhových podmienok neboli poskytnuté.
64. Pokiaľ slovenské orgány neposkytnú ekonomické zdôvodnenie zmluvy alebo akékoľvek iné informácie, ktoré by vylučovali poskytnutie takejto pomoci spoločnosti Ryanair, Komisia musí posúdiť opatrenie s cieľom určiť, či je zlučiteľné so spoločným trhom.

3.2. Právny základ hodnotenia

65. Komisia usudzuje, že článok 87 ods. 3 písm. c) Zmluvy o ES a Oznámenie Komisie týkajúce sa financovania letísk a štátnej pomoci na začatie činnosti pre letecké spoločnosti s odletom z regionálnych letísk (ďalej len „usmernenia z roku 2005“) ⁽³⁸⁾ tvoria právny základ pre posúdenie zlučiteľnosti daného opatrenia.

3.3. Zlučiteľnosť pomoci

3.3.1. Ciele pomoci na začatie činnosti

66. Malé letiská obvykle nemajú taký počet cestujúcich, ktorý je nutný na dosiahnutie kritického objemu a prahu ziskovosti.
67. Aj keď sa určitým regionálnym letiskám môže dariť celkom dobre, pokiaľ im letecké spoločnosti, ktoré plnia záväzok služby vo verejnom záujme, zabezpečujú dostatočný počet cestujúcich, alebo ak štátne orgány uplatňujú programy pomoci sociálnej povahy, letecké spoločnosti uprednostňujú overené a vhodne situované centrálné letiská, ktoré umožňujú rýchle spojenia, majú ustálenú základňu cestujúcich a na ktorých letecké spoločnosti disponujú prevádzkovými intervalmi, ktoré nechcú stratiť. Okrem toho letiskové a letové politiky a investície sústreďovali po dlhé roky dopravu do významných národných metropol.

68. Letecké spoločnosti preto často nie sú pripravené, aby bez náležitých stimulov riskovali otvorenie nových leteckých trás s odletom z neznámych a nevyskúšaných letísk. Z tohto dôvodu Komisia môže akceptovať, aby sa leteckým spoločnostiam za istých podmienok dočasne vyplácala verejná pomoc, ak ich táto pomoc motivuje otvoriť nové dopravné trasy alebo zaviesť nové termíny odletov z regionálnych letísk a prilákať väčší počet cestujúcich, čo by malo v stanovenom časovom horizonte umožniť dosiahnuť prah rentability. Komisia zabezpečí, aby takáto pomoc nezvýhodňovala veľké letiská, ktoré sú už z veľkej časti otvorené medzinárodnej doprave a hospodárskej súťaži (odseky 71 a 74 usmernení z roku 2005).
69. V usmerneniach o letectve z roku 2005 sa stanovuje súbor podmienok (v odseku 79), ktoré treba splniť, aby bola pomoc na začatie činnosti považovaná za zlučiteľnú so spoločným trhom podľa článku 87 ods. 3 písm. c).

3.3.2. Podmienky posúdenia zlučiteľnosti

70. Vzhľadom na podmienky stanovené v odseku 79 usmernení z roku 2005 Komisia podotýka, že:

- a) príjemca pomoci je držiteľom platnej prevádzkovej licencie vydananej členským štátom v zmysle nariadenia Rady (EHS) č. 2407/92 o licenciách leteckých dopravcov ⁽³⁹⁾.

V danom prípade sa pomoc udelí leteckému prepravcovi (Ryanair), ktorý je držiteľom prevádzkovej licencie v súlade s vyššie uvedeným nariadením;

- b) pomoc sa vypláca na trasy spájajúce regionálne letisko kategórie C a D s iným letiskom Únie.

Podľa informácií, ktoré poskytli slovenské orgány, bolo v roku 2006 na letisku odbavených celkovo 1 937 642 cestujúcich. To by znamenalo, že letisko patrí do kategórie C na účely usmernení z roku 2005. Spojenia s inými letiskami EÚ ako také v zásade spĺňajú toto kritérium.

Komisia však nemá žiadne informácie o tom, či sa ostatné letiská na príslušných trasách nachádzajú v EÚ alebo mimo nej. Komisia preto vyzýva slovenské orgány, aby jej poskytli informácie o súčasných a plánovaných trasách z Bratislavy a do Bratislavy, ktoré prevádzkuje Ryanair;

- c) pomoc vyplatená leteckým spoločnostiam sa uplatňuje iba na spustenie nových dopravných ciest alebo nových termínov odletov. Pomoc nesmie mať za následok iba premiestnenie premávky cestujúcich z jednej linky na druhú alebo od jednej spoločnosti k druhej. Pomoc najmä nesmie spôsobiť presmerovanie premávky cestujúcich, ktoré nie je odôvodnené vzhľadom na frekvenciu a životaschopnosť existujúcich služieb s odletom z iného letiska v rovnakom meste, v rovnakej mestskej aglomerácii ⁽⁴⁰⁾ alebo v rovnakom letiskovom systéme ⁽⁴¹⁾, ktorý zabezpečuje dopravu do rovnakej alebo porovnateľnej destinácie za rovnakých podmienok.

⁽³⁹⁾ Nariadenie Rady (EHS) č. 2407/92 z 23. júla 1992 o licenciách leteckých dopravcov (Ú. v. ES L 240, 24.8.1992).

⁽⁴⁰⁾ Nariadenie Rady (EHS) č. 2408/92 o prístupe leteckých dopravcov Spoločenstva k letovým trasám v rámci Spoločenstva (Ú. v. ES L 240, 24.8.1992, s. 8).

⁽⁴¹⁾ V zmysle článku 2 písm. m) nariadenia Rady (EHS) č. 2408/92 o prístupe leteckých dopravcov Spoločenstva k letovým trasám v rámci Spoločenstva (Ú. v. ES L 240, 24.8.1992, s. 8).

⁽³⁸⁾ Ú. v. EÚ C 312, 9.12.2005, s. 1.

V danom prípade sa ukazuje, že preferenčné letiskové poplatky sa údajne vzťahujú skôr na nové letisko ako na novú destináciu (pozri časť 2.3.1 tohto rozhodnutia Informácie, ktoré poskytli sťažovateľ a médiá).

Od slovenských orgánov sa požaduje, aby poskytli informácie o všetkých trasách prevádzkovaných spoločnosťou Ryanair spolu s podrobnými údajmi o tom, ktoré sa považujú za ‚nové destinácie‘ a ktoré sa považujú za ‚existujúce destinácie‘ na účely zmluvy s BTS. Taktiež sa od nich požaduje, aby poskytli zoznam trás prevádzkovaných inými leteckými spoločnosťami z Bratislavy a do Bratislavy;

- d) trasa, na ktorú sa poskytne pomoc, sa musí ukázať byť v dlhodobom horizonte životaschopná, teda musí pokryť minimálne svoje náklady a to bez verejného financovania. Pomoc na začatie činnosti preto musí byť zostupná a časovo obmedzená.

Zdá sa, že zľavy poskytnuté spoločnosti Ryanair na existujúce destinácie zostanú v platnosti po dobu desiatich rokov (čo zodpovedá trvaníu zmluvy). V prípade nových plánovaných destinácií sa plánuje každoročné zvyšovanie letiskových poplatkov s cieľom dosiahnuť úroveň letiskových poplatkov pre existujúce destinácie o šesť rokov (pozri časť 2.3.1 tohto rozhodnutia Informácie, ktoré poskytli sťažovateľ a médiá). Zľavy sú preto regresívne a majú obmedzené trvanie.

Slovenské orgány však neposkytli informácie o rentabilite trás.

Na základe uvedených skutočností Komisia pochybuje o tom, či je toto kritérium splnené;

- e) výška pomoci musí byť striktné spojená s dodatočnými nákladmi na začatie činnosti súvisiacimi s otvorením novej dopravnej cesty alebo nového termínu odletu, ktoré by prevádzkovateľ nemusel niesť za bežných prevádzkových podmienok.

Nezdá sa, že by údajné zľavy na letiskových poplatkoch súviseli s kompenzáciou dodatočných nákladov spojených s otvorením nových trás. Navyše sa ukazuje, že tieto zľavy sa uplatňujú aj na existujúce destinácie. Keďže Komisia nemá k dispozícii podmienky zmluvy, nemôže posúdiť, či je toto kritérium splnené;

- f) výška a trvanie pomoci: zostupná pomoc sa môže poskytovať najviac tri roky. Výška pomoci nesmie v žiadnom roku prekročiť 50 % celkových oprávnených nákladov v danom roku a za celé obdobie trvania pomoci nesmie v priemere prekročiť 30 % oprávnených nákladov. Výška pomoci nesmie v žiadnom roku prekročiť 50 % celkových oprávnených nákladov v danom roku a za celé obdobie trvania pomoci nesmie v priemere prekročiť 40 % oprávnených nákladov. Ak je pomoc skutočne poskytnutá na obdobie 5 rokov, môže sa počas prvých troch rokov udržať na úrovni 50 % celkových oprávnených nákladov.

V danom prípade bola zmluva údajne uzavretá na desať rokov. V prípade nových plánovaných destinácií sa zľavy

budú údajne znižovať s cieľom dosiahnuť úroveň poplatku pre existujúce destinácie v lehote šiestich rokov.

Keďže Komisia nemá k dispozícii podmienky zmluvy, nemôže posúdiť, či je kritérium maximálneho percentuálneho podielu a maximálneho trvania pomoci splnené.

„V každom prípade však obdobie poskytovania pomoci na začatie činnosti leteckej spoločnosti musí byť podstatne kratšie ako obdobie, pre ktoré sa táto spoločnosť zaväzuje vykonávať svoje aktivity s odletom z daného letiska.“

Zdá sa, že údajné zníženie letiskových poplatkov, ktoré je predmetom zmluvy, sa zhoduje s obdobím, na ktoré spoločnosť Ryanair uzavrela zmluvu. Ak sa to potvrdí, tak táto podmienka nebude splnená;

- g) vyplatenie pomoci musí byť spojené so skutočným rastom počtu prepravených cestujúcich. V snahe zachovať stimulačný charakter pomoci a zabrániť zmene limitov by napr. jednotková suma na cestujúceho mala klesať so skutočným rastom počtu prepravených cestujúcich.

V danom prípade sa ukazuje, že existuje prepojenie medzi zľavami poskytnutými spoločnosti Ryanair a počtom prepravených cestujúcich;

- h) nediskriminačné pridelenie pomoci: každý verejný orgán, ktorý zvažuje poskytnúť podniku, prostredníctvom letiska alebo inak, pomoc na spustenie novej dopravnej cesty, musí svoj úmysel zverejniť s dostatočným časovým predstihom a s dostatočnou reklamou, aby sa všetkým zainteresovaným leteckým spoločnostiam umožnilo ponúknuť ich služby.

Nezdá sa, že by sa ktorémukoľvek inému leteckému prepravcovi ponúkli rovnaké poplatky alebo poskytli informácie o prebiehajúcom uzatváraní zmluvy;

- i) obchodný plán, ktorý dokazuje dlhodobú životaschopnosť trasy aj po ukončení pomoci, a analýza dosahu novej trasy na konkurenčné trasy pred udelením pomoci na začatie činnosti.

Slovenské orgány neposkytli Komisii podnikateľský plán, ktorý by preukazoval životaschopnosť predmetných trás. Slovenské orgány nepredložili žiadnu analýzu vykazujúcu dosah nových trás na konkurenčné trasy. Komisia preto musí skonštatovať, že toto kritérium nie je splnené;

- j) štáty dohliadajú na uverejnenie zoznamu dotovaných trás každý rok a pre každé letisko, pričom pre každú pomoc musí byť spresnený zdroj verejného financovania, príjemca pomoci, výška vyplatennej pomoci a počet cestujúcich, ktorých sa to týka.

Komisia nepreukázala, že informácie o údajnej štátnej pomoci plánovanej pre trasy z bratislavského letiska a na bratislavské letisko sú verejne dostupné;

k) odvolania: okrem odvolaní ustanovených smernicami nazývanými ‚verejné obstarávanie‘ 89/665/EHS a 92/13/EHS⁽⁴²⁾, v prípadoch, keď sa tieto smernice uplatňujú, je potrebné stanoviť mechanizmy odvolania sa na úrovni členských štátov na účely odstránenia akejkoľvek diskriminácie pri poskytovaní pomoci.

Týmto si dovoľujeme vyzvať slovenské orgány, aby poskytli Komisii informácie o odvolávacích postupoch platných v slovenskom právnom systéme, ktoré by mohli využiť tretie strany (iní leteckí prepravcovia), ktoré by chceli napadnúť zmluvu uzavretú medzi bratislavským letiskom a spoločnosťou Ryanair;

l) sankčné mechanizmy sa musia uplatňovať v prípadoch, keď dopravca nedodržiava záväzky, ktoré prijal voči letisku pri vyplácaní pomoci.

Komisii nie sú známe žiadne sankčné mechanizmy.

71. Komisia preto pochybuje o tom, či podmienky zlučiteľnosti stanovené v usmerneniach z roku 2005 boli v danom prípade splnené.

3.3.3. Záver

72. Na základe vyššie uvedeného posúdenia zlučiteľnosti Komisia pochybuje o tom, či možno opatrenie štátnej pomoci vyhlásiť za zlučiteľné so spoločným trhom podľa článku 87 ods. 3 písm. c) Zmluvy o ES.

4. ROZHODNUTIE

Na základe uvedených skutočností sa Komisia rozhodla začať konanie ustanovené v článku 88 ods. 2 Zmluvy o ES v súlade s článkom 6 nariadenia (ES) č. 659/1999.

V súlade s článkom 10 nariadenia (ES) č. 659/1999, Komisia nariaďuje Slovenskej republike, aby do jedného mesiaca od prijatia tohto listu predložila všetky dokumenty, informácie a údaje potrebné na posúdenie pomoci/opatrenia a najmä:

- podmienky zmluvy, ktorú bratislavské letisko uzavrelo s leteckým prepravcom Ryanair,
- štúdie, interné dokumenty alebo iné písomnosti, na základe ktorých sa dojednala zmluva so spoločnosťou Ryanair,
- podnikateľský plán letiska a všetky ostatné strategické dokumenty spolu s podnikateľskou stratégiou voči spoločnosti Ryanair,
- pravidlá/okolnosti, na základe ktorých sú/boli dojednané poplatky s inými leteckými spoločnosťami a politika, na základe ktorej sa uplatňovali poplatky na iné spoločnosti prevádzkujúce lety na bratislavské letisko a z bratislavského letiska (Air Slovakia, ČSA, Lufthansa, SkyEurope),
- akékoľvek existujúce zmluvy akcionárov medzi Fondom národného majetku a Slovenskou republikou týkajúce sa bratislavského letiska,
- informácie požadované v odseku 70 tohto rozhodnutia.

V opačnom prípade Komisia prijme rozhodnutie na základe informácií, ktoré má k dispozícii. Komisia vyzýva slovenské orgány, aby bezodkladne predložili kópiu tohto listu potenciálnemu príjemcovi pomoci.

Komisia si dovoľuje pripomenúť Slovenskej republike, že článok 88 ods. 3 Zmluvy o ES má odkladný účinok, a upozorňuje na článok 14 nariadenia (ES) č. 659/1999, ktorý stanovuje, že akúkoľvek neoprávnenú pomoc možno od príjemcu vymáhať.

Komisia upozorňuje Slovenskú republiku, že bude informovať zainteresované strany prostredníctvom uverejnenia tohto listu a jeho zmysluplného zhrnutia v *Úradnom vestníku Európskej únie*. Komisia bude tiež informovať zainteresované strany v krajinách EZVO, ktoré sú signatármi dohody o EHP, uverejnením oznamu v dodatku EHP k *Úradnému vestníku Európskej únie*, ako aj Dozorný orgán EZVO zaslaním kópie tohto listu. Všetky tieto zainteresované strany Komisia vyzve, aby predložili svoje pripomienky do jedného mesiaca od dátumu uverejnenia uvedených informácií."

⁽⁴²⁾ Smernica Rady 89/665/EHS z 21. decembra 1989 o koordinácii zákonov, iných právnych predpisov a správnych opatrení týkajúcich sa uplatňovania postupov preskúmania v rámci verejného obstarávania tovarov a prác (Ú. v. ES L 395, 30.12.1989, s. 33). Smernica Rady 92/13/EHS z 25. februára 1992, ktorou sa koordinujú zákony, iné právne predpisy a správne opatrenia o uplatňovaní právnych predpisov Spoločenstva, o postupoch verejného obstarávania subjektov pôsobiacich vo vodnom, energetickom, dopravnom a telekomunikačnom sektore (Ú. v. ES L 76, 23.3.1992, s. 14).

Ennakoilmoitus yrityskeskittymästä
(Asia COMP/M.5211 — Outokumpu/Sogepar)

(ETA:n kannalta merkityksellinen teksti)

(2008/C 167/07)

1. Komissio vastaanotti 19. kesäkuuta 2008 neuvoston asetuksen (EY) N:o 139/2004 ⁽¹⁾ 4 artiklan mukaisen ilmoituksen ehdotetusta yrityskeskittymästä, jolla suomalainen yritys Outokumpu Oyj (Outokumpu) hankkii asetuksen 3 artiklan 1 kohdan b alakohdassa tarkoitettua määrävallan italialaisessa yrityksessä So.Ge.Par Group (Sogepar) ostamalla osakkeita.

2. Kyseisten yritysten liiketoiminnan sisältö on seuraava:

— Outokumpu: ruostumattomasta teräksestä valmistettujen tuotteiden tuotannon ja jakelun alalla maailmanlaajuisesti toimiva suomalainen yritys,

— Sogepar: ruostumattomasta teräksestä valmistettujen tuotteiden jakelun alalla EU:ssa ja Turkissa toimiva italialainen yritys.

3. Komissio katsoo alustavan tarkastelun perusteella, että ilmoitettu keskittymä voi kuulua asetuksen (EY) N:o 139/2004 soveltamisalaan. Asiaa koskeva lopullinen päätös tehdään kuitenkin vasta myöhemmin.

4. Komissio pyytää kolmansiä osapuolia esittämään ehdotettua toimenpidettä koskevat huomautuksensa.

Huomautusten on oltava komissiolla 10 päivän kuluessa tämän ilmoituksen julkaisupäivästä. Huomautukset voidaan lähettää komissiolle faksitse (numeroon (32-2) 296 43 01 tai 296 72 44) tai postitse viitteellä COMP/M.5211 — Outokumpu/Sogepar seuraavaan osoitteeseen:

Euroopan komissio
Kilpailun PO (DG COMP)
Merger Registry
J-70
B-1049 Bruxelles/Brussel

⁽¹⁾ EUVL L 24, 29.1.2004, s. 1.

Ennakoilmoitus yrityskeskittymästä
(Asia COMP/M.5198 — Ramius/Morgan Stanley/Phoenix Dichtungstechnik)

Yksinkertaistettuun menettelyyn mahdollisesti soveltuva asia

(ETA:n kannalta merkityksellinen teksti)

(2008/C 167/08)

1. Komissio vastaanotti 24. kesäkuuta 2008 neuvoston asetuksen (EY) N:o 139/2004 ⁽¹⁾ 4 artiklan mukaisen ilmoituksen ehdotetusta yrityskeskittymästä, jolla luxemburgilainen yritys RCG International Opportunities SARL (Ramius) ja yhdysvaltalainen yritys Morgan Stanley & Co. International (Morgan Stanley) hankkivat asetuksen 3 artiklan 1 kohdan b alakohdassa tarkoitettun yhteisen määräysvallan saksalaisessa yrityksessä Phoenix Dichtungstechnik GmbH (PDT) ostamalla osakkeita.

2. Kyseisten yritysten liiketoiminnan sisältö on seuraava:

— Ramius: sijoituspalveluyritys,

— Morgan Stanley: maailmanlaajuisesti toimiva rahoituspalveluyritys,

— PDT: tiivistyskalvot, profiilitiivisteet.

3. Komissio katsoo alustavan tarkastelun perusteella, että ilmoitettu keskittymä voi kuulua asetuksen (EY) N:o 139/2004 soveltamisalaan. Asiaa koskeva lopullinen päätös tehdään kuitenkin vasta myöhemmin. Asia soveltuu mahdollisesti käsiteltäväksi menettelyssä, joka on esitetty komission tiedonannossa yksinkertaistetusta menettelystä tiettyjen keskittymien käsittelemiseksi neuvoston asetuksen (EY) N:o 139/2004 nojalla ⁽²⁾.

4. Komissio pyytää kolmansia osapuolia esittämään ehdotettua toimenpidettä koskevat huomautuksensa.

Huomautusten on oltava komissiolla 10 päivän kuluessa tämän ilmoituksen julkaisupäivästä. Huomautukset voidaan lähettää komissiolle faksitse (numeroon (32-2) 296 43 01 tai 296 72 44) tai postitse viitteellä COMP/M.5198 — Ramius/Morgan Stanley/Phoenix Dichtungstechnik seuraavaan osoitteeseen:

Euroopan komissio
Kilpailun PO (DG COMP)
Merger Registry
J-70
B-1049 Bruxelles/Brussel

⁽¹⁾ EUVL L 24, 29.1.2004, s. 1.

⁽²⁾ EUVL C 56, 5.3.2005, s. 32.